

SEVEROVZHODNIK

GLASILO OBČINE ŠALOVCI | ŠTEVILKA 36 | AVGUST 2020

IZ VSEBINE

IZPOSTAVLJENO:
**Koronavirus okrepil
solidarnost in prostovoljstvo**
stran 5

MED ŠOLSKE KLOPI:
**Šolsko leto
malo drugače**
stran 16

LJUDJE NAŠIH KRAJEV:
**Mitja Andrejek: Človek,
ki se ne boji izzivov**
stran 11

Drage občanke, spoštovani občani!

Smo sredi poletja, v času, ko naši najmlajši prebivalci uživajo v zasluženih počitnicah in tudi v času, ko bi si naj malo oddahnili, privoščili počitek ali se odpravili na kakšen dopust. Prav tako bi pa ta čas že potekale razne prireditve v okviru praznovanja občinskega praznika. Dela na žitnih poljih so večinoma tudi zaključena in privoščili bi si lahko zaslužen odmor in več časa za druženje. Vendar pa letos ni tako. Tudi to pomlad

in poletje je narava izpolnila svoje poslanstvo do popolnosti, vendar smo jo doživljali drugače kot prejšnja leta. Kajti pojavil se je neviden in krut sovražnik in ko smo poslušali in gledali novice iz različnih delov sveta, kjer ljudje nosijo maske na obrazih, kjer se vse razkužuje, kjer morajo ljudje biti zaprti v stanovanjih in kjer ni druženja, nekako nismo verjeli oziroma smo upali, da se kaj takega pri nas ne more zgoditi. Vendar je kar nenadoma in zelo hitro virus prišel tudi do nas, v naša življenja. Ob nenadnem zavedanju, kako smo ranljivi, smo se bili prisiljeni hitro prilagajati na nove okoliščine. Vsi novi ukrepi in navodila s strani države so zahtevali dodatna prilagajanja, usklajevanja in tudi izvajanje v vsakodnevem življenju. Življenje se je večini popolnoma spremenilo, virus pa je povzročil, da se je svet in tudi naša država ustavila. Naenkrat smo zapirali šole, vrtce, podjetja, ustanove in tudi cerkve, kar se ni dogajalo niti v času najhujših vojn. V celotnem času epidemije in izvajanju vseh ukrepov je občinska uprava, v sklopu katere deluje tudi režijski obrat, delovala nemoteno, tudi na način, ki ga nismo bili vajeni in na tak način smo zagotavljali vse storitve, ki jih na občini v normalnih okoliščinah zagotavljamo. V času, ko so bila vrata občinske uprave za obiskovalce zaprta, smo se pripravili na projekte, ki jih bodisi že izvajamo bodisi jih bomo začeli izvajati kmalu. Skupaj smo opravili vse potrebne naloge in poskrbeli, da nihče, potreben pomoči, ni ostal sam v svoji stiski. Zato zahvala velja vsem zaposlenim v občinski upravi, saj so kljub maloštevilnosti opravili veliko dela, skrbeli za nemoteno delo javnih služb in tako prispevali, da nam je bolje, hkrati pa se tudi vključevali v dodatne akcije, od dostave paketov, delitve mask, prevozov do trgovin, bank, pošt in lekarn tistih, ki sami niso mogli. Velika zahvala gre g. Ernestu Čahuku in podjetju E-Tekstil, ki je podaril material za maske in ga tudi krojil, posebej pa prostovoljnimi šiviljam, ki so priskočile na pomoč pri zagotavljanju mask. Za vsem tem stojijo številne ure prostovoljnega dela in mnogo vloženega truda, za kar je vsaka zahvala premajhna. Verjamem, da smo jim prav vsi hvaležni.

Največja zahvala pa gre vam, drage občanke in občani, ker ste upoštevali vse ukrepe, se odgovorno in preudarno obnašali, po potrebi priskočili na pomoč in se z zgledom vedli do sokrajanov.

Za nami so težki in negotovi dnevi, ki smo jih preživeli v primežu virusa COVID-19. Žal ne vemo kaj nas čaka v prihodnosti. Dejstvo pa je, da je epidemija pustila velik pečat v našem vsakdanjem načinu življenja, kakršnega smo bili vajeni in verjetno še dolgo življenje ne bo teklo po starih ustaljenih tirnicah. Saj še tudi ne vemo, kako bomo preživeli preostanek leta in na kakšnih preizkušnjah še bomo. Avgusta vsako leto praznujemo občinski praznik, ki se ga vedno spomnimo s številnimi prireditvami. Teh zaradi danih okoliščin, ki jih narekuje epidemiološka situacija zaradi koronavirusa, žal letos v naši občini ni. Odpovedali smo tudi osrednjo prireditev ob občinskem prazniku s podelitvijo priznanj najzaslužnejšim. Kljub negotovi situaciji pa vemo, da je življenje dobilo drugačno podobo in nam prepustilo odločitev, kako ga bomo sprejeli. Ko spremljamo dogajanje po svetu in tudi v Sloveniji, se upravičeno lahko zamislimo, da je mogoče primeren čas za razmislek: Ali znamo poiskati smisel življenja, dobro v slabem? Ali si zmoremo priznati, da nam, kljub temu, da smo nekaj izgubili še ni slabo? Ali znamo biti hvaležni, da nam je dano živeti na tem lepem koščku zemlje, v zavetju neokrnjene narave, kjer se lahko neomejeno gibljemo?

Spoštovani, ta nepredvidljiva situacija vpliva na življenje vsakega posameznika, na življenja v naših družinah, podjetjih, ustanovah in društvih. Vsak izmed nas se mora prilagajati na novo dano situacijo, vendar sem prepričan, da bomo skupaj zmogli. Držimo se danih ukrepov in navodil, saj bomo na ta način dali vsak svoj prispevek v skupno dobro. Varujmo svoje zdravje in zdravje drugih. Ne pozabimo, da je za narediti nekaj dobrega vedno pravi čas in da štejejo že majna dejanja. Kljub vsemu moramo z optimizmom zreti v prihodnost, čeravno ne vemo, kaj nam bo prinesel čas, bodimo polni optimizma in bodimo močni. Saj vemo, da nam življenje vedno ne prinaša samo lepih stvari, mnogokrat se žal dogaja tudi kaj slabega.

Drage občanke, spoštovani občani,

ob občinskem prazniku vam iskreno čestitam in se vam iskreno zahvaljujem za vsa vaša vsakodnevna prizadevanja za razvoj naše občine. Na občini še naprej sledimo zastavljenim ciljem, kajti ni nam vseeno, kako se občina razvija in kako bomo živeli na tem lepem koščku zemlje. Želim vam, da se življenje čim prej vrne v normalne tirnice, hkrati pa veliko optimizma, medsebojnega spoštovanja in razumevanja, predvsem pa vam svetujem, da si po napornem delu privoščite tudi počitek in ostanete zdravi.

župan Iztok Fartek

Učna ura korone – ko začneš ceniti domače

Priznam, veliko sem razmišljala o tem, kaj napisati v uvodniku nove številke **našega** Severovzhodnika, da bo besedilo v tem nepredvidljivem času ob izidu še vedno aktualno. "Časi se spreminjajo in z njimi tudi mi," pravi latinski pregovor. In to letos zagotovo drži. Kajti nič več ni tako, kot je bilo. Ljudje, ki smo si do pred kratkim prilaščali svet, naravo in celo veselje, ki smo v duhu globalizacije in moči kapitala premikali meje mogočega, smo v zelo kratkem času morali priznati, kako majhni in nemočni smo v resnici. Omejeni za nekaj tednov zgolj na lasten dom smo imeli priložnost, da razmislimo o sebi in da ugotovimo, kaj je tisto, kar je resnično vrednega v našem življenju in kaj v resnici sploh potrebujemo.

Moje prepričanje je, da se v življenju vse zgodi z določenim namenom. In da je v vsaki slabi stvari tudi nekaj dobrega – le prepoznati jo je treba. Očitno se je moral zgoditi tudi ta virus, da smo ljudje začeli razmišljati drugače. Da smo opazili tisto, kar smo zaradi lažnega blišča sodobnega potrošništva tako zlahka prezrli. Kot prvo so to zagotovo naši najbližji. Tisti, za katere nam običajno zmanjka časa. Čas karantene je bil odlična priložnost, da ugotovimo, kdo v resnici so ti ljudje in koliko nam pomenijo. In nenazadnje, ali smo sploh zmožni sobivanja z njimi. Kot ugotavlja tudi moj sogovornik v intervjuju, g. Andrejek, mnogo družin se je zaradi socialne distance znašlo v hudi stiski – nekateri zato, ker se niso smeli družiti, spet drugi zato, ker so bili prisiljeni živeti skupaj. Za vse pa je bila to priložnost, da smo ugotovili, kdo smo mi in kdo so naši najbližji; kdo oziroma kaj je tisto, kar nas osrečuje. Čas karantene je za marsikoga pomenil tudi delo na daljavo, za učence in učitelje je bil to pouk na daljavo. Situacija, v kateri smo se vsi skupaj znašli nepripravljeni, a se iz nje ogromno naučili. Vsi, ki smo povezani s šolstvom, smo ugotovili, da je šola lahko uspešna le, če vsi vključeni deležniki – to so učenci, starši in učitelji – strmiijo k istemu cilju, so med samo povezani in si zaupajo. To je bilo v dani situaciji ključnega pomena, ob tem pa se je majhnost učencev v oddelkih izkazala kot velika prednost za individualno delo in kot velik privilegij. Res je, da je kakšna učna snov slabše utrjena, morda celo izpuščena, a meni se

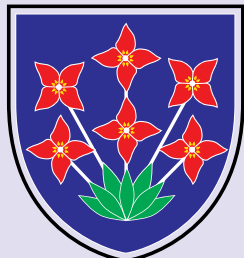
zdi to nepomembno v primerjavi s tem, da so učenci v tem času pridobili spoznanja, ki jih bodo v življenju veliko bolj potrebovali – npr. kako uspešno razporediti svoj čas, si organizirati delo, kako poiskati pomoč, kako komunicirati s pomočjo sodobnih medijev. Predvsem pa smo se v tem času veliko bolje spoznali in se zblížali, v ospredje je stopila naša človečnost. Zagotovo je korona marsikomu spremenila tudi počitniške načrte. Ljudje, ki tako radi načrtujemo daleč vnaprej, smo se znašli v zelo nepredvidljivi situaciji, ko je naša edina stalnica postalo spoznanje, da ne vemo, kaj nam prinaša jutrišnji dan, svet pa je postal ponovno tako zelo omejen. Morda je ravno to priložnost, da odpremo oči in se ozremo po svoji bližnji ter daljni okolici. Da obiščemo kraje, ki jih sicer skoraj gotovo ne bi, in da spoznavamo lepote domačega okolja in širše okolice, da odkrivamo naravno in kulturno bogastvo naše domovine. Naj bo to priložnost za odmaknjene oziroma spregledane kraje, med katere zagotovo sodi tudi naša občina; kraje, kjer tudi neznanega in naključnega obiskovalca domačini prijazno pozdravijo; kraje, kjer si v pristnem stvarstvu narave lahko skoraj brezbrizno oddahnemo – kar je v dani situaciji zagotovo posebno razkošje.

Dragi bralci, želim vam, da bi se iz korona učne ure čim več naučili. Da bi odkrili bogastvo in lepoto domačega – človeka, ustanov, okolja. Da bi cenili to, kar imate. Da bi še iz tako težke situacije zmogli najti priložnost za nekaj pozitivnega, dobrega in lepega. Predvsem pa pazite nase – in ostanite zdravi!

Breda Kerčmar, članica uredniškega odbora

Občina Šalovci

Aktualne dogodke, razpise in objave spremljajte tudi na

www.salovci.si

OBČINA ŠALOVCI
Šalovci 162
9204 Šalovci

Na podlagi 273. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 61/17), v povezavi s 50. in 60. členom Zakona o prostorskem načrtovanju ((Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09, 80/10 – ZUPUDPP, 43/11 – ZKZ-C, 57/12, 57/12 – ZUPUDPP-A, 109/12, 76/14 – odl. US, 14/15 – ZUUJFO in 61/17 – ZUreP-2) ter 24. člena Statuta Občine Šalovci (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 34/2018) župan Občine Šalovci s tem

JAVNIM NAZNANILOM

obvešča javnost o javni razgrnitvi in javni obravnavi dopoljenega osnutka prvih sprememb in dopolnitev Občinskega prostorskega načrta občine Šalovci – SD OPN 1

I.

Občina Šalovci (v nadaljevanju: Občine) naznanja javno razgrnitev dopoljenega osnutka SD OPN 1, ki ga je izdelalo podjetje Kaliopa d.o.o. iz Ljubljane.

II.

Gradivo SD OPN 1 bo javno razgrnjeno v digitalni obliki na spletni strani Občine, in sicer od 15. 8. 2020 do 15. 9. 2020 (www.salovci.si) in na spletnem GIS portalu iObčina Šalovci (www.iobcina.si).

III.

Javna obravnava bo 9. 9. 2020 ob 16. uri v Kulturni dvorani v Šalovcih, na naslovu Šalovci 162.

IV.

V času javne razgrnitve in javne obravnave ima javnost možnost podati pripombe in predloge na razgrnjeno gradivo SD OPN 1. Pripombe in predloge se v času javne razgrnitve lahko odda na predpisanem obrazcu, najkasneje do 15. 9. 2020, po pošti na naslov Občina Šalovci, Šalovci 162, 9204 Šalovci. V času javne obravnave bodo pripombe podane ustno.

V.

Občina bo zbrane pripombe vodila z zaporednimi številkami, jih preučila ter do njih zavzela stališče. Stališča bodo nato brez navedbe imen, pod zaporednimi številkami, objavljena na spletni strani Občine (www.salovci.si).

VI.

To javno naznanilo se objavi na spletni strani Občine (www.salovci.si) in na oglasni deski Občine, na zgoraj navedenem naslovu.

Številka: 3500-1/2017-114
Datum: 7. 8. 2020

župan
Iztok Fartek

Prostovoljke sešile zaščitne maske za občane Šalovec

Zaradi pomanjkanja zaščitnih mask v času epidemije koronavirusa so se tudi v Občini Šalovci odločili, da bodo svojim občanom zagotovili pralne zaščitne maske. Na pobudo župana Iztoka Fartka so se povezali s podjetnikom Evgenom Čahukom, ki je nabavil potreben material za šivanje zaščitnih mask. Material so nato izrezali in prikrojili ter ga dostavili dvajsetim prostovoljkam iz občine, ki so maske sešile. V enem vikendu je bilo sešitih približno tisoč štiristo mask, v posamezna gospodinjstva pa so jih razvažali zaposleni v občinskem režijskem obratu.

Besedilo in foto: Damjana Nemeš

V Dolencih dobili nov defibrilator

Prostovoljno gasilsko društvo Dolenci je na pobudo Jožeta Šomeneka nabavilo novo AED napravo oziroma defibrilator, ki je nameščen na zgradbi Vaško-gasilskega doma Dolenci. Napravo so namenu predali s krajšo slovesnostjo, zatem je sledilo še predavanje o pravilni uporabi defibrilatorja. Tega je društvo nabavilo s pomočjo sredstev, ki so jih prispevali vaščani Dolenc, domači obrtniki, Občina Šalovci ter Zavarovalnica Triglav. Skupno je bilo zbranih približno 3200 evrov, od tega je šlo približno 2300 evrov za nov defibrilator, preostali del zbranega denarja pa bo namenjen za nabavo potrebne opreme za omenjeno gasilsko društvo.

Besedilo in foto: Damjana Nemeš

ZTSK Šalovci in TNC Peterloug

V TNC Peterloug smo v tem času dodatno obogatili našo ponudbo: kolesarjem je na voljo nova kolesarnica, kamor lahko varno spravijo kolesa preko noči, poleg tega pa se obiskovalci centra od sedaj lahko tudi odžejajo z brezalkoholnimi in alkoholnimi pijačami. V kratkem pa se bo izvedel projekt ureditve obstoječih športnih površin, katerim se bo pridružilo še novo odbojgarsko igrišče, ter izgradnje posebnega pokritega prostora za piknike. V času pisanja tega prispevka pa so v teku tudi že priprave na izvedbo Evropskega tedna mobilnosti, ki bo v TNC Peterloug potekal v drugi polovici letošnjega septembra. Izvedle se bodo delavnice o traj-

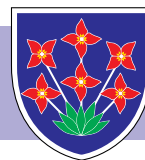
Prvo polletje obratovanja TNC Peterloug v 2020 se je začelo precej obetavno, saj je bilo rezervacij za prenočitve znatno več kot prejšnje leto. Z marcem in razglasitvijo pandemije pa so se zadeve naenkrat močno poslabšale in za skoraj dva meseca je bilo potrebno zapreti center za vse obiskovalce. Nadaljevanje je bilo sprva precej negotovo in šele z vladnim projektom, ki je vsem državljanom Slovenije omogočil dopustovanje preko vavčerjev, se je situacija glede obiska začela nekoliko izboljševati. V kolikor se okoliščine v drugi polovici leta ne bodo spet zaostriale oziroma poslabšale, bi na koncu leta lahko bili z obiskom še kolikor toliko zadovoljni. Vendar, žal, ni preveč verjetno, da bodo z novim šolskim letom učenci oziroma dijaki osnovnih in srednjih šol znova napolnili prostore Peterlouga, kot so jih leto poprej. Odgovori, ki smo jih s tem v zvezi dobili od NIJZ, namreč ne govorijo v prid sproščanja sedanjih ukrepov, marveč njihovega vnovičnega zaostrovanja. Kaj to pomeni za končno bilanco poslovanja centra, pa je v tem trenutku še težko reči. Zaradi vsega prej omenjenega je bilo potrebno s pomočjo medijev, kot so radio in časopis, promocijo ponudbe TNC Peterloug usmeriti še na druge ciljne skupine. S posebnim avdio vabilom, ki so ga posneli na lokalnem radiu, smo ponudbo v občini Šalovci in TNC Peterloug predstavili na radiu RSI, Ognjišče in Murski val, oglas na temo romarskega turizma pa smo objavili tudi v časopisu Svet24. V začetku julija smo se udeležili skupnega promocijskega dogodka na Pogačarjevem trgu v Ljubljani, kar je bila hkrati tudi ena od zadnjih aktivnosti v projektu Mura Raba Tour. V tem projektu naš zavod sodeluje kot eden izmed ponudnikov, ki skupaj tvorijo čezmejno mrežo izvajalcev turističnih storitev tega novega turističnega produkta.

nostni mobilnosti (med drugim tudi predstavitev novega občinskega e-avta) ter aktivnosti na temo promocije lokalne ponudbe in mreženja ponudnikov. Vsekakor v preostanku leta ne bo manjkalo takšnih in drugačnih izzivov, zato upajmo, da si bomo na koncu leto 2020 kljub vsem zapomnili po več dobrih kot slabih stvareh.

Besedilo in foto: Bernard Goršak, ZTSK Šalovci

Občina Šalovci kmalu bogatejša za novo vozilo, ki bo predstavljeno v Evropskem tednu mobilnosti

Občina Šalovci je bila uspešna v projektu Pametne vasi. Izziv operacije »Pametne vasi za jutri« je ohranitev slovenskega podeželja, da ostane in postane vitalno, razvito, poseljeno ter omogoča kakovostno bivanje. Z operacijo zasledujemo cilj ohranjanja vitalnosti podeželja, na eni strani z infrastrukturno ureditvijo, na drugi strani pa z razvojem pametnih konceptov kulturnih, prostočasnih in drugih dejavnosti, ki ohranjajo podeželje živo. Zato posebno pozornost namenjamo vključevanju starejših in medgeneracijsko povezovanje, saj se podeželje sooča s hitrim staranjem prebivalstva, ki ga je potrebno ustrezno reševati. Na območju občine Šalovci bomo uvedli enega od možnih načinov prevozov za ranljive skupine, zato bomo nabavili električni avtomobil, ki ga bomo predali namenu v okviru Evropskega tedna mobilnosti. Dogodki v tej kampanji se bodo v naši občini predvidoma zvrstili od 16. do 30. septembra letos, in sicer v Turistično-nastanitvenem centru Peterloug v Markovcih. Tam se bo izvajalo več aktivnosti, na katerih bodo sodelovali različni izvajalci, med drugim Nacionalni inštitut za javno zdravje, policijska postaja, Zdravstveni dom, LAS Goričko ter drugi. Program aktivnosti je v pripravi. V tistem tednu bomo zaznamovali tudi slovenski praznik športa.

Občanke in občani, vabimo vas, da za naše novo vozilo, ki bo takšno, kot je prikazano na spodnji fotografiji, predlagate ime. Avtomobilu bomo izbrano ime dali na uradnem prevzemu. Predloge pošljite po pošti na naslov občine (Šalovci 162) ali po elektronski pošti info@salovci.si do 10. septembra 2020.

Besedilo in fotografije: občinska uprava

Noben človek ni otok, vsi smo povezani in odvisni drug od drugega

Starost je stanje duha. Če vam zanjo ni mar, ni pomembno, je dejal Mark Twain. Danes se meje naših sposobnosti v poznejših obdobjih življenja vedno bolj odmikajo. Kronološka starost nima več tolikšne moči, da bi nas omejevala. Bolj kot to, kdaj si bil rojen, je danes pomembno, kako razmišljaš, si videti, hodiš, plešeš, se oblačiš. Če človek živi vseskozi s tem, da sledi svojemu notranjemu glasu, če ima polno življenje z različnimi zanimanji: gledati film, brati knjigo, se sprehajati, hoditi na izlete itd., tak človek se tudi srečno stara. Letos je naše srečno staranje zmotila pandemija koronavirusa. Zaustavila oziroma spremenila je način življenja tudi mlajši generaciji. V začetku smo s precejšnjim strahom spremljali poročila o novookuženih, mrtvih. Vseh ukrepov, ki jih je sprejela vlada, smo se držali in čakali ter upali, da bo ta nevidni sovražnik kmalu premagan. Vendar se to ni zgodilo. Po krajši umiritvi je virus ponovno na pohodu. V največji meri smo k temu prispevali ljudje sami. Ko je vlada omilila ukrepe in je le priporočala nošenje mask, fizično distanco, zbiranje v manjših skupinah, se mnogi tega niso držali. Nekateri so se celo norčevali iz tistih, ki smo se priporočil držali. Koronavirus ni izbral ne po rasi, nacionalni pripadnosti, ideološki in drugi usmerjenosti. Napadel je vse po vrsti. Spomnil nas je, da noben človek ni otok, vsi smo povezani in odvisni drug od drugega. Res je bila solidarnost na začetku na višku. Mi starejši se nismo počutili porinjeni na stranski tir. Poskrbeli so za nas na različne načine prav vsi (bližnji, občina, trgovci ...). Prav toplo mi je bilo pri srcu, ko me je mlajša sosedka vprašala, če kaj potrebujem iz trgovine. Koronačas je res težek preizkus za vse. Seveda so najtežje delo imeli zdravstveni delavci, vendar so se izkazali tudi drugi. Ko si slišal, da v Ljubljani in Mariboru pa tudi drugod posamezniki ponujajo brezplačno stanovanje tistim, ki zaradi ukinitve javnega prevoza niso mogli na delo, se ti je zdelo, da živiš v nekem boljšem svetu. A bosta tudi naprej solidarnost in človečnost na tako visoki ravni? Upajmo! Na začetku pandemije so tudi v našem parlamentu skladno stopili skupaj pozici-

ja in opozicija pri sprejemanju ukrepov za zaustavitev koronavirusa. Želeli smo, da bi bilo tako tudi naprej. Vendar spet vse teče po starih tirnicah, čeprav kovid krize še ni konec. Upanje, da bomo iz te preizkušnje izšli boljši, bolj humani, solidarni in sočutni, vedno bolj ugaša. Vedno bolj večin ljudi spet misli na profit in ne na to, da bi delali tako, da bo vsem dobro. Namesto pisanja o korni bi morala za to glasilo pisati o občnem zboru Društva upokojeincev Šalovci in o načrtih za delo v letu 2020. kot veste, je tik pred sklicem zbora prišlo do prepovedi zbiranja na javnih mestih in drugih ukrepov. Upali smo, da bo koronavirus hitro izzvenel in bomo zборе lahko izvedli. A ni bilo tako. Izgleda, da letos ne bomo izvedli nobene aktivnosti, ki smo jih zapisali v načrt dela za letošnje leto. V preteklih mesecih sem veliko svojega časa posvetila tudi branju časopisov. Od časa do časa naletim na članek, ki pritegne mojo pozornost. Nobeden pa me doslej ni posebej vznemiril. To je uspelo članku Feri Lainšček ne bo častni občan, ki je bil objavljen v Vestniku. Zgrožena sem in ne razumem, kako je lahko bil sklep o imenovanju Ferija Lainščka za častnega občana Občine Šalovci na seji občinskega sveta zavržen. Umetniško delo je vendar največji prispevek skupnosti, narodu, človeštvu in se ne more meriti z nobenim drugim. Če ime pesnika in pisatelja Ferija Lainščka ne bo slovelo v naši občini, pa bo slovelo v Sloveniji, Evropi in tudi v svetu še dolgo po tistem, ko Občine Šalovci pa nobenega od nas ne bo več. Umetnost in kultura sta namreč nesmrtni!

Pazite nase in na druge.

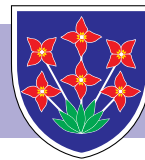
Besedilo: Marta Verbai

Epidemija okrnila tudi aktivnosti gasilcev

Leto 2020 je za vse nas drugačno ter posebno leto. Korona virus je ustavil naše delovanje ter naše aktivnosti na vseh področjih našega delovanja. Ustavil je tudi delovanje naših aktivnosti, ki smo jih predvideli v začetku leta na naši skupščini. Zaradi razmer, ki so vladale po celotni Sloveniji in svetu, smo odpovedali Florianovo nedeljo, pregleda društev, tekmovanje Gasilske zveza Šalovci ter prav tako tudi tabor gasilske mladine. Kljub vsem tem razmeram

pa smo še vedno zagotavljali 24-urno operativno pripravljenost za vas, drage občanke in občani Občine Šalovci. Kljub temu, da nismo mogli organizirati določenih aktivnosti, so naše komisije aktivno delale ter smo izoblikovali in sprejeli načrt izobraževanja do leta 2023. Na Gasilski zvezi Šalovci se namreč zavedamo, da se samo dobro in kvalitetno izobražen operativni gasilec lahko uspešno bori s požarom, kakor tudi s čedalje večjim številom tehniških intervencij,

kjer je res potrebno še dodatno znanje, da lahko uspešno obvarujemo zdravje ljudi ter imetje. Načrt izobraževanja smo izoblikovali tako, da vsakemu operativnemu gasilcu omogočamo strokovno gasilsko izobraževanje po činih in tako dosežemo, da so naši operativni gasilci izobraženi ter sposobni prevzemati tudi odgovorne ter vodilne funkcije v društvih, kakor tudi na Gasilski zvezi Šalovci. Društva pa komisija za izobraževanje ter vodstvo Gasilske zveze Šalovci neprestano spodbuja, da se njihovi operativni gasilci izobražujejo tudi po gasilskih specialnostih (uporabniki IDA, gašenje notranjih požarov, gašenje požarov v naravnem okolju, ...). V začetku leta smo na Gasilski zvezi Šalovci naredili tudi popis stanja zaščitnih intervencijskih oblek po prostovoljnih gasilskih društvih in ugotovili, da se pretekla leta ni načrtno financiralo v osebno varovalno opremo in da društva ne izpolnjujejo ter ne dosegajo minimalnega števila zaščitnih intervencijskih oblek po merilih za organiziranje in opremljanje gasilskih enot. Zato smo na Gasilski zvezi Šalovci v sodelovanju z Občino Šalovci sprejeli načrt nabave osebne varovalne opreme za operativne gasilce, s katerim bomo do leta 2026 zadostili minimalnim kriterijem glede števila osebne varovalne opreme po merilih za organiziranje in opremljanje gasilskih enot. Zavedamo se namreč, da je nabava zaščitne opreme obvezna v smislu zaščite našega operativnega gasilca, saj si ne smemo dovoliti, da se kateremu gasilcu zgodi kakršnakoli nezgoda, poškodba ali celo smrt zaradi neustrezne in netipizirane gasilske zaščitne opreme. Po načrtu, ki smo ga sprejeli in smo dobili tudi soglasje župana, smo naročili že 15 novih

zaščitnih oblek, ki jih bomo razdelili med gasilska društva. V nadaljevanju leta bomo na Gasilski zvezi Šalovci še naprej sledili programu dela, v kolikor nam bodo razmere dopuščale. V mesecu septembru se bodo nekateri naši člani udeležili tečaja za nižje gasilske častnike, v mesecu požarne varnosti nas čaka operativna vaja in ob koncu leta bomo organizirali tečaj za operativnega gasilca v sodelovanju z Gasilsko regijo Pomurja, Gasilsko zvezo Gornji Petrovci in Gasilsko zvezo Hodoš. To je kratek pregled aktivnosti, ki smo jih izvajali na Gasilski zvezi Šalovci, v prvem polletju leta 2020. Upam, da nam bodo razmere dopuščale in bomo lahko izpeljali vse aktivnosti po programu dela, ki smo si ga zastavili v drugi polovici leta.

Dragi občani in občanke Občine Šalovci, tema letošnjega meseca požarne varnosti je požarna varnost v prostem času in poteka pod sloganom: **Kdor za požarno varnost poskrbi, je v prostem času brez skrbi.** Ob tem sloganu bi rad opozoril vsakega izmed vas, da tudi med preživljanjem prostega časa obstaja veliko nevarnosti, ki lahko povzročijo požar. Ne glede na to, kje preživljamo prosti čas, ne smemo pozabiti, da lahko kadarkoli zagori. Zato je zelo pomembno, da poznamo preventivne ukrepe in delujemo preventivno ter s tem preprečimo nastanek požara. Želim vam vse dobro ter vas pozdravljam z gasilskim pozdravom "NA POMOČ"!

Besedilo: Uroš Gašpar, predsednik GZ Šalovci

Hokey na travi živi tudi v občini Šalovci

Verjetno je malo naših občanov, ki vedo, da so bili Čepinci nekoč močan hokejski center. Pravzaprav je v tistem času bilo v tej vasi toliko dobrih igralcev, da so na dvoranskem prvenstvu Slovenije v dvorani Golovec v sedemdesetih letih osvojili naslov prvakov Slovenije. Nepozabna imena iz tistih časov so: Jože Časar, Ludvik Črnko, Jože Gostonj, Drago Kuhar, Jože Črnko in številni drugi. To je bil čas, ko so v tem kraju vsako leto organizirali hokejski turnir, ki je resda bil na zelo slabi travnati podlagi, a je imel obilo srčnosti in vsi igralci so vsako leto pričakovali ta dogodek. Pomembna je informacija, da so nekateri akterji iz teh zlatih hokejskih časov aktivni še danes. Kar pa še dodatno veseli ljubitelje hokeja na travi je dejstvo, da imamo v tem trenutku v naši občini dva zelo kvalitetna hokejista na travi. Mislimo seveda na Tanjo Könye iz Čepincev in Matica Paniča iz Šalovcev. Oba sta od prvih hokejskih korakov člana HK Moravske Toplice. Tanja se je po materinstvu uspešno vrnila na hokejska igrišča in je trenutno v klubu ena od najizkušenejših igralk. Med hokejistke je zašla povsem po naključju. Avtor prispevka jo je namreč videl na nogometnem igrišču v Markovcih kako je "poniževala" fante in jo enostavno pripeljal v klub, v katerem je že več kot 12 let. In v Moravskih Toplicah računajo na njeno igranje še v nadaljnjih letih. Matic je zašel v hokej preko hokejskega kampa, ki ga organizirajo v Moravskih Toplicah že 14 let. V tem času je postal igralec z izrednim hokejskim znanjem in na zadnji tekmi prvenstva na prostem bil razglašen za najboljšega igralca. Veseli dejstvo, da se Matic posveča tudi delu z mladimi. Trenira selekcijo U13 in tudi nanj v klubu računajo še za vrsto let. Vsekakor pa bi bilo prijetno v hokejske vrste dobiti tudi mladež. Hokey na travi namreč igrajo dekleta in fante, ta šport pa ob prijetnih druženjih nudi tudi obilico potovanja po sosednjih državah.

Besedilo in foto: Jože Črnko

Kviz o naravi in človeku

V Javnem zavodu Krajinski park Goričko smo v šolskem letu 2019/20 razpisali že sedmi Kviz o naravi in človeku na območju Trideželnega parka Goričko-Raab-Őrség. Tekmovalo je 16 ekip iz 7 osnovnih šol iz Pomurja. Sodelovale so OŠ Šalovci, OŠ Cankova, OŠ Gornji Petrovci, OŠ Grad, OŠ Kuzma, OŠ Puconci in OŠ I Murska Sobota. Tekmovanje so uspešno zaključile tri ekipe iz OŠ Šalovci, ki so s pomočjo mentorice Zdenke Lainšček pokazale odlično poznavanje visokodebelnih sadovnjakov. Del nalog so učenci reševali v času pouka od doma in kljub oteženim pogojem uspeli oddati odgovore. Poleg znanja o koristih visokodebelnih sadovnjakov za človeka, živalskih in rastlinskih vrstah ter pripomočnikih za delo v sadovnjaku so učenci pridobili še znanja s področja računalništva in spletne komunikacije. Učenci so za vložen trud prejeli pohvale in manjše nagrade.

Besedilo: Nataša Moršič

Arašidi iz Čepinca? Seveda, že vrsto let.

Ste se kdaj vprašali, kako gojijo arašide in iz katerega konca sveta prihajajo na naše police? Odgovor je lahko zelo presenetljiv. Poizkusite in ogledate si jih lahko tudi v Čepincih pri Črnkovih, kjer jih gojijo že vrsto let. A pojdemo lepo po vrsti. Arašidi

(pravijo jim tudi zemeljski oreščki) uspevajo pretežno v Aziji, čeprav jih precej pridelajo tudi v Ameriki. Rastejo v zemlji, podobno kot krompir. Gomolji uspevajo do globine 10 cm, zel pa zraste do višine 70 cm. Po izkopavanju se jih najprej posuši, nakar se jih praviloma praži, kar pa sploh ni obvezno. Užiten so tudi nepraženi, a so taki zelo medlega okusa, ki je podoben surovemu fižolu. Arašidi sicer veljajo za nezdravo hrano, toda zgolj tisti soljeni. Nesoljeni pa so zelo bogati z nenasičenimi maščobami. Imajo dosti antioksidantov, ki nas ščitijo pred obolenjem ožilja in srca ter pred rakastimi obolenji, saj vežejo nase proste radikale. So povsem brez holesterola. Praženje poveča P-kumarinsko kislino za 22 odstotkov, s čimer se poveča vsebnost antioksidantov. Presenetljiva je informacija, da imajo arašidi toliko koristnih snovi kot sadje. Arašidi so tudi odlični dodatek testeninam, solatam, rižu, mesu in zelenjavi. A bodite previdni: v 100 gramov arašidov je 567 kalorij. In kako so arašidi prišli v Čepince? O tem Helena Črnko: »Prve gomolje za sajenje je prinesel vnuk iz Ljubljane že pred osmimi leti. Začeli smo zgolj z nekaj grmi, danes pa jih pridelujemo na več kot desetih kvadratnih metrih. Pridelamo jih toliko, da lahko pripravljamo arašidovo maslo. Gojenje ni zahtevno. Je pa izkopavanje, praženje in pridelava masla vsako leto prijeten družinski dogodek.«

Besedilo in foto: Jože Črnko

Z Judit bova skušala dati ljudem čim več, za vse ostalo pa bo poskrbel Bog

Mitja Andrejek je mlad evangeličanski duhovnik, ki z ženo Judit Györfi Andrejek že nekaj let poklicno delujeta ter tudi živita v Križevcih na Goričkem. Z letošnjim letom je prevzel tudi Evangeličansko cerkveno občino v Domanjševcih. Človek, ki se ne boji izzivov, in ki dokazuje, da kjer je volja, je tudi pot. Ali kot pravi: Letos je obilo dežja ... kar posledično pomeni tudi obilo sonca – saj za vsakim dežjem vedno znova posije sonce.

1. Prebrala sem vašo izjavo »delo duhovnika je poslanstvo in poseben poklic, kar je nekaj, kar te pritegne že v otroštvu«. Pa mi za začetek povejte, kdaj ste vi začutili, da bo poklic duhovnika vaše poslanstvo?

Da bom poklic opravljal kot poslanstvo, sem začutil na prvem otroškem taboru, ko sem bil kot duhovnik pozvan s strani Cerkevne občine Križevci. Kajti Jezus pravi, če ne sprejmemo vere kot otroci, potem bomo težko verovali. Če pa jo sprejmemo kot otroci, kateri vero uživajo naj-

prej kot mleko, šele potem kot močno hrano, bo vera postala del našega življenja. Prvi tabor nam je zelo lepo uspel in mi je tako dal dodatno moč, tisti pravi zagon. Da pa bom postal duhovnik, sem se dejansko odločil že v osnovni šoli. Ko sem z babico in dedkom, žal že pokojnima, prihajal vsako nedeljo k bogoslužju, me je to gradilo. Zato imam še sedaj v sebi prepričanje, da je treba za Boga najprej navdušiti otroke. Ker pa so po osnovni šoli vsa razpisana mesta za študij duhovnika bila zasedena, sem se odločil za drugi poklic. Vendar pa mi ni bilo dano, da bi kot agronom bil skrbnik za naravo, saj je potem prišla Budimpešta in študij teologije.

2. Pot do poklica je bila res zapletena, saj ste se po končani srednji šoli vpisali na študij agronomije. Potem pa se je zgodil trenutek »mogoče kdaj drugič« in priložnost za študij teologije. Odločitev za odhod na Evangeličansko teološko fakulteto v Budimpešto in življenje v velikem, dvo-milijonskem glavnem mestu Madžarske, brez poznavanja madžarskega jezika, zagotovo ni bila preprosta. Kako ste se uspeli soočiti s tako velikim izzivom?

Ta izziv sem nekaj časa kar odklanjal, saj se še vedno nisem začel učiti madžarskega jezika, pa tudi z oddajo potrebnih vpisnih listov sem odlašal. Je pa potem rektor teološke fakultete iz Budimpešte kontaktiral takratnega škofa, g. Ernišo, in po njegovem klicu sem moral poslati papirje. Bil je izziv, a bila je še večja želja, da bi postal duhovnik – in potem je ta velika želja premagala izziv. In verjamem, da je bilo to tako nekje zapisano pri Bogu.

3. Če danes pogledate nazaj, vam je študij v Budimpešti bil usojen. Tam ste uspešno končali študij teologije, hkrati pa spoznali tudi svojo soprogo Judit, Madžarko, ki se je z vami preselila v Slovenijo in postala gmajna duhovnica.

Judit je bila na študiju eno leto pred mano. S strani vodstva šole in dijaškega doma je imela nalogo, da poskrbi zame – danes se na ta način velikokrat pošalimo, da je zelo dobro poskrbela zame, da nisem pobegnil domov. Usoda je potem nanekako tako, da sva zbližala najini življenji. Zvezo sva kronala s poroko, pri tem pa je Judit sprejela mojo situacijo, da se morava po koncu mojega študija vrniti v Slovenijo, saj je mene na študij poslala Cerkev. Tako sva se potem skupaj vrnila v Prekmurje, Judit pa je sprejela mojo kulturo in moj jezik.

4. Glede na to, da živimo v času, ko se soočamo s krizo vrednot in ko se (saj v naših krajih) veliko ljudi odmika od Cerkve ter morda tudi od Boga, me zanima, od kod pogum za opravljanje poklica duhovnika? In kako Cerkev znova približati ljudem?

Odnos z Bogom mora najprej vsak pri sebi začutiti. Sam sem srečanje z Bogom doživel v času študija, na enem izmed takšnih »moških tednov«, ko sem prišel do spoznanja, da ti lahko da vera nekaj več. Če sedaj razmišljam o svojem začetku, ko sem nekako bežal stran, odlašal z učenjem madžarskega jezika, ko sem tudi iz okolice dobival vprašanja, a si res želim tega, ugotavljam, da mi je Bog ves čas pošiljal signale. Tako se mi je nemalokrat zgodilo, da so me v Murski Soboti in okolici ustavljali neznani ljudje ter v množici ljudi ravno mene v madžarščini spraševali o raznih informacijah. Zgleda, da mi je že takrat Bog pošiljal znamenje, da se moram začeti učiti madžarščine. Vrednote, ki so v Svetem pismu in Desetih Božjih zapovedih, niso neka nova stvar, ki bi jih iznašalo krščanstvo. Pozna jih tudi marsikatera druga kultura. Edino je razlika, od kod in iz česa črpamo moč. Mi kristjani črpamo moč iz vere v troedinega Boga. Tako mladim ni potrebno »prodajati« vrednote, ampak jih preko primerov iz Svetega pisma preslikamo v današnji čas. Pri delu z mladimi poskušam večkrat poiskati zgodbo, kjer se oni dobro najdejo. Ena izmed takih čudovitih zgodb je Prilika o izgubljenem sinu. Velikokrat se mladi zoprstaviijo staršem, jih izrinejo iz svojega življenja, pa tudi straši se zaprejo vase. Velikokrat je hudo, vsak dan spremljamo žalostne zgodbe, ki nastanejo zaradi nerazumevanja. Vendar če bomo prisluhnili svetopisemski zgodbi in ji sledili, se bodo marsikatera vrata odprla, marsikatera sklenjena roke se bodo razprle v objem.

5. Pred leti sem se pogovarjala z vašim predhodnikom v Evangeličanski cerkveni občini Križevci, g. Aleksandrom Balazičem, ki mi je povedal, da vam križevsko faro prepušča z zadovoljstvom in zaupanjem v vaše delo. Česa ste se kot mlad duhovnik naučili od njega? Kaj vam je svetoval?

Marsikaj mi je svetoval, me naučil, tisto, kar mi je najbolj ostalo v spominu, je spoznanje, kako je on dejansko poznal celo cerkveno občino, pa še širše, koliko ljudi je njega poznalo in spoštovalo. Na podlagi tega sem ugotovil, da se je ogromno gibal med ljudmi, da je poznal družine. In to je tudi meni ena od zelo pomembnih stvari – da poznaš skupnost, v kateri živiš in deluješ. Kajti če poznaš to skupnost, potem ji lahko nudiš sporočilo, ki ti ga predaja Bog.

6. Od letošnjega leta naprej ste prevzeli tudi Evangeličansko cerkveno občino Domanjševci. Zagotovo velik izziv, glede na to, da gre za jezikovno in versko mešano območje, kjer so se ljudje bogoslužja udeleževali le ob večjih praznikih, ob običajnih nedeljah pa le redki posamezniki. Kakšna je vaša vizija, kako boste Cerkev in bogoslužje spet približali ljudem?

Prva moja prednost je zagotovo, da govorim tekoče oba jezika, ki sta tukaj prisotna (včasih se pošalim, da govorim jezika dveh žensk mojega življenja – to je moje matere in moje žene). Druga moja prednost, ki jo želim udejanjiti in ki jo prevzemam od mojega križevskega predhodnika, je želja spoznati ljudi, njihove navade, se ne obremenjevati s preteklostjo. Na podlagi tega spoznanja, Božje besede, sporočila Svetega pisma želim ljudem ponuditi spoznanje, da Cerkev ni samo za praznike, ni samo občasno; da cerkev ni prostor, kjer se govori o ljudeh, ampak o Bogu. To želim pri ljudeh ozavestiti skozi pridigo, skozi različne delavnice, srečanja. Uvedli smo, da imamo vsako prvo nedeljo v mesecu bogoslužje ob rojstnem dnevu, ko voščimo vsem, ki so v minulec mesecu praznovali rojstni dan. Moram povedati, da se je to zelo dobro uvedlo; po bogoslužju sedemo za nekaj minut in uživamo ob prinesenih dobrotah. Nekateri pravijo, da smo ljudje postali izredno individualna bitja, jaz pa pravim, da temu še zdaleč ni tako, da smo še vedno zelo družabna bitja. Z Judit, ki mi pomaga pri bogoslužju, bova skušala ljudem dati čim več, za vse ostalo pa bo Bog poskrbel.

7. V Domanjševcih je to poletje potekal Dnevni Poletni tabor Evangeličanske cerkve AV v RS. Tema letošnjega tabora je bila Jezus nam daje vodo življenja. Predstavite nam namen tabora in dogajanje na njem.

Tabor, ki ga vodim, je bil že četrti po vrsti. Prejšnja leta je bil na lokaciji v Križevcih, letos pa je potekal pod okriljem celotne Cerkve in je bil prvič v Domanjševcih, ker je župnišče prazno, lokacija pa je zaradi odmaknjenosti, prostornosti in zelene površine idealna za tovrstne dejavnosti. Voda je vir življenja, o katerem se čedalje več piše in govori. Mnogim je primanjkuje, v našem okolju pa je ne cenimo in ne spoštujemo. Samoumevno se nam zdi, da ko odpremo pipo, priteče čista pitna voda. Nekoč ni bilo tako, ženske so tudi po nekaj kilometrov daleč

od izvira prinašale v svoje domove vodo na glavi. Zato sem se odločil, da bo voda tema letošnjega tabora. Otrokom sem želel predstaviti vodo kot vir življenja; in voda, ki je vključena preko Jezusa v to življenje, ki pa je večno življenje. Življenje, ki je veselo, ki je radostno, in tudi tabor je bil nastavljen tako, da naj bo vesel, naj bo radosten. Jezus nam vedno najprej daje telesno hrano, šele potem doda še tisto duhovno. Tako smo v dopoldanskem času spoznavali Jezusa, v popoldanskem času pa pomen vode za naše življenje.

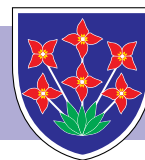

8. Iz pogovora z mladimi ugotavljam, da jim je vaš način dela zelo blizu in da vam z veseljem sledijo. Glede na to, da je v sodobnem času mlade zelo težko navdušiti in pritegniti, me zanima, kako vam to uspeva?

Pri verouku posvetimo veliko časa najprej telesni hrani, to je lahko igra, kakšen prigrizek. Nato poskrbimo še za duhovno hrano, kjer delamo zelo intenzivno, velikokrat tudi preko igre. Vedno izbiram igre, kjer nikoli nihče ni individualist, ampak delujejo kot skupina. Moje prepričanje je, da lahko tudi preko igr pridobijo marsikatero vrednote in življenjska spoznanja.

9. Seveda se ne morem izogniti vprašanju o trenutno najbolj perečem svetovnem problemu, to je korona virusu. Tudi za vas je bila to popolnoma nova situacija, a ste kljub izrednim razmeram uspešno opravili konfirmacijo v Križevcih, prav tako izvajate načrtovani tabor. Kakšno je vaše razmišljanje o nastali situaciji, ki ima žal razsežnosti v svetovnem merilu? S kakšnim namenom se to dogaja in kakšno sporočilo nam - ljudem, reciva narava, s tem sporoča?

Prvič bi rad poudaril, da so bolezn prisotne že od nekdaj. Vse je odvisno, koliko je človek odporen na kaj, koliko dopusti, da ga bolezen napada, koliko poskrbi za svoje zdravje. Poudaril bi, da je pri tem zelo pomembna tudi voda in da je zaužijemo v zadostnih količinah. Edino, kar me je pri tem zmotilo, je neupoštevanje predpisov. Če je nek predpis, smo ga dolžni upoštevati. Tudi mi vse dejavnosti (konfirmacija, tabor) opravljamo v skladu s prepisi in upamo, da se ne bo nič zgodilo. Druga stvar je, da ljudje pozabljamo na svoje zdravje in na okolje,

v katerem živimo. Zato kot pozitivno iz časa karantene sprejemam spoznanje, da smo se zaradi omejenosti bolj posvetili svojemu lastnemu okolju. Žalosti me, ko nam tujci govorijo o lepotah naših krajev, ki jih mi jemljemo kot samoumevne in jih niti ne opazimo. Upam, da so ljudje dali tudi večji poudarek lastni samooskrbi. Sam sem se v času karantene začudil, koliko pridelovalcev mleka je v okolici, mi pa še vedno mleko, katerega poreklo niti ni znano, kupujemo v trgovini. Zdaj razumem, zakaj je morala biti pot mojega izobraževanja takšna – znanje, ki sem ga o skrbi za okolje in skrbi za naravo pridobil v srednji kmetijski šoli, lahko sedaj vključujem v svoje delovanje. Zato mi je zelo všeč, da lahko kot duhovnik delujem na podeželju, kjer pogovor že po nekaj stavkih nanese na temo iz kmetijstva. Verjamem, da me je Bog najprej želel usposobiti za kmetovalca, da poznam naravo in okolje, in da šele nato opravljam poklic duhovnika.

Zavedam se, da so se nekateri ljudje zaradi karantene in omejenih (ali pretesnih) socialnih stikov znašli v stiski. A še vedno je bila tu vera, bogoslužja, ki so bila dostopna preko različnih

medijev, televizije. Ne spomnim se, da bi kdaj v zgodovini človeštva bile cerkve zaprte in upam, da se to ne bo več ponovilo. Me pa radosti, da so verniki pogrešali bogoslužje in Božji hram.

10. Kaj bi ob koncu najinega pogovora še sporočili bralcem Severovzhodnika?

Včasih v šali povemo, da za vsakim dežjem posije sonce. Zdaj smo trenutno v takih vremenskih razmerah, da skoraj vsak dan dežuje. A tudi vsak dan posije sonce. Zato bi bralcem Severovzhodnika rad sporočil, da glejmo na okolje, v katerem živimo, z odprtimi očmi. Uživajmo v naravi, ki nam je dana. Tukaj in širše; uživajmo v celotnem stvarstvu, ki ga je Bog ustvaril za nas. Ob tem pa skrbimo zanj, saj je namreč samo eno, edinstveno, tako kot naše življenje. Zato izkoristimo to, kar nam je dano, in verujmo, da za vsakim dežjem posije sonce.

Besedilo: Breda Kerčmar

Foto: osebni arhiv M. Andrejek

Nič ni pretežko, če si nekaj res želiš – šport ni breme, je le zgolj užitek ...

Gal Žido in Luka Smodiš, fanta, ki sta računalnik in telefon zamenjala za šport. Luka je že kot sedemletnik za svoje dosežke lansko leto prejel priznanje župana Občine Šalovci, Gal pa se z vztrajnostjo in trdnim delom uveljavlja v cestnem kolesarstvu. In oba v en glas zatrjujeta, da resničen vsakdan športnika ne bi nikoli zamenjala za virtualni svet namišljenih junakov.

Prosim vaju, da se za začetek na kratko predstavita.

Gal: Moje ime je Gal Žido, obiskujem 8. razred, ukvarjam se s cestnim kolesarstvom, treniram od januarja letos. Za sabo imam že 25 dirk, moj najboljši dosežek je na Hrvaškem, kjer sem osvojil tretje mesto. Tekmoval pa sem že tudi v Italiji.

Luka: Ime mi je Luka, pišem se Smodiš, hodim v tretji razred OŠ Šalovci. Treniram judo, najboljši rezultat sem dosegel v Mariboru. Skupno sem osvojil že 20 medalj, od tega 12 zlatih, 7 srebrnih in eno bronasto.

Zaupajta nam, kako poteka vajin običajni delovni dan.

Gal: Zjutraj grem v šolo. Ko pridem domov iz šole, hitro naredim nalogo in se najem. Ko imam trening doma, ga opravi sam, po načrtu, kot mi ga napiše trener. Ko imam trening v Tropovcih, pa grem hitro tja. Treningi trajajo približno eno uro pa pol do dve uri.

Luka: Ko pridem domov iz šole, se najem in napravim domačo nalogo. Potem grem na judo. Trening traja eno uro in pol. Po treningu grem domov. Običajno sem zelo utrujen, zato grem hitro spat.

In kaj običajno počneta čez vikend?

Gal: V času sezone imam običajno med vikendi dirke. Ko se sezona konča, imam tudi dirke, ampak drugačne, to so ciklokros dirke. Ko nimam dirk, imam pa trening in to večinoma v Murski Soboti. To pomeni, da vikenda, ko bi bil prost od petka popoldne do nedelje zvečer, nimam. Mojim treningom in tekmam se mora prilagoditi vsa družina. Ob vikendih imam tekme po vsej Sloveniji, imel sem jih že tudi v tujini, na tekme me vozijo starši. Na treninge pa me običajno pelje mama.

Luka: Moj vikend izgleda tako, da hodim na tekmovanja in treninge ter da se doma malo tudi učim. Popolnoma prostih vikendov nimam. Na treninge in tekme me običajno vozi mama.

Kdo vaju je navdušil za kolesarstvo/za judo?

Gal: Na začetku, ko še nisem redno treniral, sem se vozil z očetom, približno pol leta. Šport mi je postal zelo všeč, zato sem se odločil, da bom začel redno trenirati.

Luka: Hodil sem še v vrtec, ko je OŠ Šalovci eno sezono organizirala trening v šolski telovadnici. Prišel sem pogledat in ker mi je bilo všeč, sem začel hoditi na treninge. Zaradi premajhnega števila prijav naslednje leto treninga na šoli več ni bilo, zato sem začel trenirati v Murski Soboti.

Kolikokrat na teden imata treninge?

Gal: Treninge imam petkrat na teden. Treninge imam v Tropovcih in doma.

Luka: Treninge imam trikrat na teden, ob ponedeljkih, sredo in četrtek.

Kako se poleg treningov še doma pripravljata na tekmovanja?

Gal: Vmes, sicer ne vedno, ko nimam treninga, delam vaje za moč. Hkrati pa takrat izkoristim čas za učenje.

Luka: Ko nimam treninga se učim in igram, malo pa tudi vadim za treninge in tekmovanja.

Oba sta zelo uspešna učenca; kako vama uspe uskladiti treninge, tekmovanja in šolske obveznosti?

Gal: Pri delu moram biti discipliniran. Ob prihodu iz šole

moram hitro narediti nalogo in se še kaj pripraviti za šolo, se kaj naučiti. Ko končam trening in pridem domov, se potem še učim. Obveznosti je res veliko, a če imaš voljo, se vse da.

Luka: Dosti se učim, ker pa velikokrat hodim na treninge, sem pri šolskem delu in domačih nalogah zelo hiter.

V družbi velja prepričanje, da ste otroci/mladi zasvojeni z računalniki in telefonom. A velja to tudi za vaju; koliko časa na dan preživita za računalnikom ali ob telefonu?

Gal: Med tednom za to nimam veliko časa, med vikendom, ko imam kaj prostega časa, pa preživim nekaj časa za računalnikom.

Luka: Vsak dan približno eno uro igram računalniške igrice.

A kdaj zavidata sošolcem, prijateljem, ki imajo veliko več prostega časa kot vidva?

Gal: Ne, ker pri tem športu uživam in bom tudi vztrajal naprej, kljub nekaterim odrekam.

Luka: Ne, ne zavidam jim. V športu uživam.

Luka Dončič, za katerega športni kritiki pravijo, da je njegova meja nebo, pravi, da za uspeh rabiš 10 odstotkov talenta in 90 odstotkov trdnega dela. Kaj je po vašem mnenju potrebno za uspeh?

Gal: Res je, za uspeh je treba trdo delati in samo talent nikakor ni dovolj. Vendar če izbereš šport, ki ti je v veselje in užitek, potem z lahkoto opraviš vse obveznosti, uspeh pa je ob tem samo še dodatna spodbuda in motivacija. Pred vsako tekmo imam tudi tako imenovano pozitivno tremo, ki pa ob začetku tekme mine.

Luka: Tudi jaz menim, da je treba veliko trenirati in delati, če želiš biti uspešen. Je pa res, da na treningih in tekmah uživam ter da mi to zanjkrat ne predstavlja posebnega bremena, pač pa le užitek. Treme pred tekmo nimam.

Kdo je vajin vzornik?

Gal: Moj vzornik je Primož Roglič. Je zelo dober cestni kolesar in zmagal je že največjo dirko na svetu.

Luka: Vzornik mi je trener Uroš.

Kakšni so vajini načrti za prihodnost? Kje se vidita, kaj želite v svetu športa doseči?

Gal: Še naprej bom trdno treniral in mi potem lahko tudi uspe.

Luka: Želim si, da bi bil čim večkrat prvi in da bom zelo dober pri tem športu. Nekoč želim biti najboljši.

Gal, ti kot osmošolec verjetno že razmišljaš o nadaljnjem šolanju. O kateri srednji šoli razmišljaš, kaj želiš postati? In Luka ti, kaj želiš biti ti, ko boš odrasel?

Gal: O srednji šoli še nismo veliko govorili, želim pa izbrati takšno šolo, ki bo prilagojena mojim treningom in športnim obveznostim. Razmišljam o uveljaviti statusa športnika. O samem poklicu pa še nisem razmišljal.

Luka: Jaz želim biti policist.

Letošnje leto si bomo zagotovo vsi zapomnili po koronavirusu, ki je temeljito posegel v naša življenja. Kako je virus vplival na vajine treninge in na zastavljene načrte?

Luka: Januarja in februarja sem osvojil dve prvi mesti, 7. marca pa še 2. mesto v Vojniku, kar kaže na to, da sem bil v odlični pripravljenosti. Potem pa se je pojavil zloglasni virus in tekmovanje je bilo konec. V času omejitev so bili odpovedani tudi vsi treningi, tako da sem samo doma opravljal vaje za vzdrževanje kondicije. Sem pa zelo ponosen, da mi je kljub temu uspelo junija narediti izpit za oranžni pas. In želim si, da bi jeseni lahko normalno nadaljeval s treningi in s tekmovanji.

Gal: Sam moram priznati, da pojav koronavirusa na moje treninge ni tako drastično vplival. Trener mi je na daljavo pošiljal navodila za priprave. Glede na to, da smo imeli pouk na daljavo, sem si lahko sam določal uro, kdaj sem šel kolesariti, pa tudi časa sem imel več, kot če bi bil v šoli. Tako moram priznati, da se je dalo šolske obveznosti ter treninge odlično uskladiti in mi je ta način dela (tako za šolo kot za kolesarjenje) zelo ustrezal.

Seveda pa sem bil zelo vesel, ko smo se ponovno lahko vrnili tako v šolo kot tudi na prave treninge. Veselim se tekmovanj in upam, da nam virus ne bo ponovno pokvaril načrtov.

Vajine želje za naprej?

Gal: Čim boljša mesta, poskusil bom zmagati tudi kašno dirko. Želim si čim boljše ocene in da bom bolje uvrščen v slovenskem pokalu.

Luka: Želim si nov kimono. In pa seveda dobre ocene ter veliko dobrih športnih rezultatov.

In kaj bi ob koncu pogovora zaželela bralcem Severovzhodnika?

Gal: Da so veliko na zraku; naj sedejo na kolo in naj se vozijo. Želim jim, da bodo zdravi, srečni, zadovoljni in čim bolj uspešni.

Luka: Veliko gibanja, mladi naj hodijo na treninge in na tekmovanja. Naj bodo uspešni in zadovoljni.

Gal&Luka: Če počneš nekaj, kar te veseli in ti pomeni užitek, to ni breme. Ne zate, ne za družino. Je le zadovoljstvo, ponos in skupen uspeh vseh, ki k temu pripomorejo.

Besedilo: Breda Kerčmar

Šalovska folklor. Foto BERNARD Goršak.

Kam nas vodijo nove poti?

»Konec devete sezone, kmalu na sporedu nova sezona«

Devetošolci, ki letos končujejo deveto sezono in se počasi odpravljajo v novo, so z valetu končali osnovnošolsko izobraževanje. Kljub izrednim razmeram, ki so posegle v naše življenje, so se devetošolci dostojno in prijazno poslovili od osnovnošolskih klopi in pripravili valetu, ki jim bo še dolgo ostala v trajnem spominu.

Kam jih vodijo nove poti? Izar Ažman bo šolanje nadaljeval v Mariboru na Srednji lesarski šoli. Tam se bo izšolal za lesarskega tehnika in doma nadaljeval tradicijo lesarstva. Minea Bjelanović bo postala avtomehaničarka, šolo bo nadaljevala na Strojni šoli v Ptujju.

Svoja razmišljanja in občutke ob zaključevanju devete sezone, kot so jo sami poimenovali, sta v zapisih predstavili devetošolki Ana Vukosavljević in Vita Lukašev. Poglejmo, kaj nam sporočata?

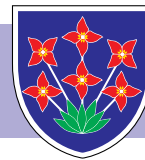
Sem bodoča srednješolka Vita Lukašev in prihajam iz občine Hodoš. Tako je, letos sem svoje prvo poglavje zaprla in odprla novo. Res je, da je to leto nekaj posebnega, nekaj drugačnega. Ampak takšno je življenje. Prišel je čas, ko sem se morala posloviti od osnovne šole. S pomočjo učiteljev in seveda staršev sem se odločila za nadaljevanje poti v srednjo šolo. Srednja šola, ki me bo spremljala štiri leta je Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer, smer predšolska vzgoja. Torej bom postala vzgojiteljica ali učiteljica. Imam še veliko sanj in ciljev, ki jih bom dosegla, seveda se jih bom potrudila doseči. Teh prelepih devet let sem se veliko naučila, pridobila sem znanje in izkušnje, ki jih bom znala zelo dobro uporabiti. Upam, da bom tudi jaz normalno začela svoj prvi srednješolski dan.

Ostanite zdravi! Vita Lukašev

Sem Ana Vukosavljević. Letos sem zaključila še eno šolsko leto, ki je zame bilo zelo posebno. Ko sem vstopila v 9. razred, sem imela polno ciljev in načrtov, kako zaključiti 9. razred. Nekaj mesecev pozneje sem spoznala, da bom morala te cilje in želje nekako spremeniti, saj se je razširila epidemija koronavirusa in pristali smo v karanteni. Med karanteno se je zgodilo veliko stvari. Z družino smo doma preživeli več časa in delali na novih projektih. Bolje sem spoznala ljudi okoli sebe in celo samo sebe, saj sem odkrila še svoje skrite talente.

Karantena in epidemija pa sta prinesli tudi negativne strani. Nekateri so čez noč ostali brez službe ali pa izgubili svoje najbližje. Bali smo se, da mesec ne bomo preživeli, a na vse skupaj je treba gledati pokončno. Tudi sama sem se v tem času naučila veliko stvari. Nov izziv in nova izkušnja je bilo delo na daljavo. Na začetku zahtevno, vendar iz tedna v teden vedno lažje. Z mislijo sem bila vse bolj povezana s srednjo šolo in z vpisom. Sprijazniti sem se morala, da valetu letos ne bo. Minil je čas in malo upanja sem dobila v začetku maja, ko se je napovedalo, da se bomo vrnil v šolo. In res je bilo tako. Učenci 9. razreda smo se ponovno vrnili v šolske klopi 25. maja, še teden prej so na šolo prišli naši najmlajši učenci. Ob upoštevanju vseh predpisanih ukrepov in priporočil smo tako ponovno začeli prvi dan pouka po preteklih mesecih. Vse skupaj je bilo malo čudno, saj smo sedeli vsak v svoji klopi in nismo menjavali učilnic. Celu malico smo imeli v učilnici in malokdaj smo odhajali na hodnik. Naši pripomočki so bile tudi maske. Kmalu smo izvedeli, da se nam bodo pridružili še vsi ostali učenci. Tega sem se prav veselila, saj je na šoli bilo preveč tiho in mirno.

Veliko smo se pogovarjali o valetu, kako je letos ne bomo imeli. Nato pa je k nam prišla razredničarka z novico. Povedala nam je, da lahko organiziramo manjšo valetu. Vsi smo bili presenečeni

in hkrati zelo srečni. Prvo, na kar smo pomislili je, kako organizirati valetu v slabih dveh tednih. Na začetku smo imeli nekaj težav z določanjem datuma, a smo se hitro dogovorili in začeli delati seznam vseh stvari, ki jih moramo narediti. Najprej smo se dogovorili za majice, sledila so že vabila. Seznam stvari je bil dolg, a časa za priprave ni bilo veliko.

Hitro je prišel tudi zadnji dan šole in naša valeta. To je bil petek, 12. junij, ko smo zjutraj imeli še zaključno slikanje. Po slikanju so potekale še zadnje priprave in dogovarjanja za valetu. Pripravili smo jo zunaj, na prostem. Bilo je zelo lepo in polno prijetnih čustev, čeprav ni bila takšna kot smo si jo začrtali na začetku šolskega leta, je bila vendarle nepozabna.

Od vseh učiteljev smo se lepo poslovili, naši razredničarki pa pripravili še zadnje presenečenje. Skupaj z 8. razredom smo ji avto napolnili z baloni in jo zelo presenetili. Dogovorjeni smo bili, da bomo po valeti odšli domov. Vendar so se naši načrti spremenili. 8. razred nam je pripravil prav prijetno presenečenje in sploh nisem mogla verjeti, da se je to res dogajalo. Po valeti so nam skupaj s starši pripravili piknik, kjer smo še nekaj ur skupaj

preživeli nepozabne trenutke. Ob koncu smo se jim zahvalili in s polno nepozabnih doživetij odšli domov. Komaj naslednji dan sem dojela, kaj vse se mi je zgodilo in tega res ne bom nikoli pozabila.

Čeprav je bilo leto 2020 zelo drugačno od ostalih, se ga bom spominjala po pozitivnih stvareh, predvsem pa po novih izzivih, v katerih smo se znašli prav vsi. Z delom na daljavo sem pridobila veliko novega znanja, ter se še bolj naučila samostojnega in odgovornega dela. V spominu mi bo ostala tudi valeta, ki nam jo je uspelo pripraviti v slabih dveh tednih. Vse se da, če se hoče. Aha, še na to ne smem pozabiti. Septembra bom kot dijakinja 1. letnika vstopila v umetniško gimnazijo Gimnazije Franca Miklošiča v Ljutomeru. Tu se bo začelo novo poglavje v mojem življenju.

Vsem želim lepe, prijetne, tople, predvsem pa nepozabne poletne počitnice.

Ana Vukosavljević

Tako, zaželimo jim tudi mi prijetne in nepozabne počitnice ter uspešno in srečno novo poglavje.

Nekaj izsekov iz zapisov mladih novinarjev OŠ Šalovci o času koronavirusa: Ostanite zdrav, OSTANI DOMA

31. decembra 2019 so iz kitajskega mesta Wuhan prvič poročali o izbruhu okužb s prej nepoznanim koronavirusom (Covid-19), zaradi katerega je umrlo že več kot 100.000 ljudi. Ta virus se je zelo hitro širil. V začetku marca je bil virus potrjen tudi v Sloveniji. Da se virus ne bi širil, je vlada odločila, da se bodo zaprle vse šole, vsi vrtci, vse fakultete in celo nekatere trgovine. Upoštevajte navodila, ki jih dnevno dobivamo s strani pristojnih služb, ostanite doma. S tem zelo zmanjšamo možnost, da se okužimo in potrebujemo zdravniško pomoč. S tem zaščitimo tudi druge, s katerimi bi prišli v stik in potencialno rešimo življenje. Pomembno je, da čeprav ne kažete znakov bolezni, ostanete doma, saj ste lahko okuženi in okužbo nevede širite naprej. Dokler so ukrepi v trajanju oz. do njihovega preklica, ostanimo doma. Ne družimo se s sosedi, ne dobivamo s prijatelji ... Edini opravki, ki opravičijo pojavljanje v javnosti, so npr. nakupi najnujnejših živil, katere opravljamo sami, ne s celo družino. Če ostanemo doma, zmanjšamo možnost, da okužimo svoje stare starše, ki so rizična skupina in vse ostale, ki bi morebiti okužbo prenašali naprej. Med tem pa pojdite na sprehod, preberite knjigo, prezračite hišo, telovadite, pišite, rišite, navsezadnje se končno lahko naspite. Ostanite zdravi.

Neja Grebenar

Meni se zdi situacija zelo resno in upoštevam pravila, ker hočem, da hitro mine. Ostanite zdrav, ostanite doma! Prosim vas, da ne hodite vsak teden v trgovino. Nakupite si več in ne rabite hoditi vsak dan ali vsak teden v trgovino. Če boste ostali doma in ne boste hodili ven, bomo nastalo situacijo premagali prej, zato upoštevajte pravila. Zdaj lahko izkoristite čas z družino in vsi lahko drug drugemu pomagata.

Dejan Grebenar

Zdaj, ko smo doma, se moje jutro vendar ne razlikuje povsem od običajnega. Sicer vstanem pozneje, ob 8. uri, nato pa se moj dan nadaljuje podobno kot običajen. Najprej v kuhinji pozajtrkujem. Po navadi jem kosmiče. Nato pa se »odpravim v šolo«. Šolsko delo poskušam opravljati vsak dan po urniku, vendar seveda to čisto vsak dan ni mogoče, zato včasih kakšen predmet tudi »preskočim« za tisti dan ali celo opravim delo že za naslednji dan. Mislim, da imamo učenci to srečo, da nam učitelji po navadi posredujejo naloge kar za cel teden, zato si delo lahko časovno lepo razporedimo in ga v celoti opravimo ter do petka oziroma zadanega datuma rešene naloge posredujemo učiteljem. Šolsko delo opravljam sama, razen ko česa ne razumem. Takrat prosim starejšo sestro ali starše za pomoč. Šolsko delo opravljam do 12.00 ali 12.30, nato pa se odpravim na kosilo. Po kosilu dopolnim še tisto, kar mi je ostalo. Naloge sproti posredujem učiteljem.

Šolsko delo po navadi na dan opravljam od 5 do 6 ur, kar se mi za novo izkušnjo s šolo in trud ne zdi veliko. Seveda brez odmorov ne gre, pa čeprav sem doma. Kadar opravim delo za en predmet, si vedno vzamem 5 – 10 minut odmora, ker je delo še vseeno naporno. V času, ko imam odmor, po navadi »prečekiram« spletno strani, saj tega vsekakor ne sme manjkati. Seveda pa tudi poskrbim za gibanje. Vsak dan poskušam iti ven, čeprav mi vreme ravno ne ugaja. Za svoje zdravje kljub vsemu skrbim čisto dovolj. Vsak dan mi ostane tudi prosti čas, ki ga je pa največ v soboto in nedeljo. Preživljam ga (sploh sedaj seveda) v krogu družine. Po navadi gledam televizijo, se prek socialnih omrežij pogovarjam s prijateljicami ... Sem pa odkrila tudi zelo zabaven način za preživljanje prostega časa, ki ga jaz opravljam že nekaj dni; to je sprehod po gozdu ali travniku, ki je lahko zelo sproščujoč in zabaven. Če pa še kdo ne ve, kaj početi v prostem času, lahko povem, da se na socialnih omrežjih deli mnogo zanimivih idej. Dan po navadi zaključim ob 21.00, ko se tudi skopam in odpravim spat. Mislim, da se je v dani situaciji večina vseh (sploh mi učenci) znašla v povsem novi situaciji, ki je za nas ena velika in nova izkušnja. Osebnostno pa menim tudi, da je to priložnost, da pokažemo svojo zrelost, sposobnost in odgovornost. Čeprav je delo za šolo kar naporno in se nam mnogokrat res ne ljubi delati domačih nalog, moramo res pomisliti, da je veliko boljše, da se potrudimo in opravimo šolsko delo zdaj, kot pa da bi ga morali nadoknaditi in opravljati med prijetnim toplim junijem in julijem, mar ne? Kot sporočajo čisto vsi mediji: »To niso počitnice, to je karantena« in zato upam, da bomo vsi skupaj ravnali pametno in premagali virus. Res se sliši čudno, ampak komaj čakam, da bo te situacije konec in da gremo spet v šolo, saj je prav naporno in »čudno«. Ne pozabi, OSTANI DOMA!

Anja Kurnjek

Letošnje prvomajske počitnice so bile zelo drugačne od prejšnjih. Zaradi koronavirusa se na žalost nismo smeli družiti s svojimi prijatelji, ki jih seveda že zelo pogrešam. Prav tako nismo zakurili prvomajskega kresa, kot smo ga navajeni vsako leto. Zato so moje počitnice potekale nekoliko drugače. Med počitnicami sem večinoma spala in delala domačo nalogo. Ampak sem na srečo vseeno našla čas za druženje z mojo družino. Seveda sem bila tudi na svežem zraku in vsak dan sem peljala svojo psičko na dolg sprehod. Pomagala sem pri kuhanju in drugih opravilih. Po dolgem času sem spet pospravila sobo. In pa tudi sama sem spekla pecivo. Tako so potekale moje korona počitnice.

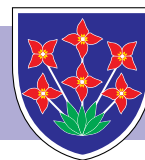
Lara Ožvald

Po vsej verjetnosti gremo vsi 1. junija nazaj v šolo. Osebnostno menim, da je to nesmiselno, saj bomo v šoli le 3 tedne. Nekaj predmetov imamo že zaključenih in po mojem mnenju bi lahko šolsko leto končali na daljavo. Seveda je lepo, da se spet vidimo v živo, ampak jaz se posebej ne veselim tega, saj mi je kar prijetno tu doma, kjer imam mir in ne vidim velike potrebe, da gremo v šolo zadnjih nekaj tednov, samo da se vidimo in nekako izpeljemo pouk. Če bi nas v šolo poslali že mesec prej, bi še razumel, da lahko lažje vse zaključimo in ponovimo snov, ki smo se jo naučili v karanteni, ampak zakaj bi pripravljaj pogrinjek za kosilo, če si ga že pojedel?

Alex Cigut

Jutri se vračam v šolo in imam še cel kup domačih nalog. Teh sem se lotila popoldan, ker sem zjutraj šla v Maribor. Naloge sem dokončala, ampak le tiste, ki jih bom morala jutri pokazati. Res ne vem, kaj se še bo zgodilo in takrat, ko bom imela »poln kufer« vseh, ne bom mogla oditi na odmor. Veselim se, da bom spet videla prijateljice, saj jim imam povedati cel kup dogodkov iz časa korona krize. Jutri bomo spet dobili veliko nalog in vse lepe popoldneve bom morala preživeti za knjigami. Mislim pa, da bom še vedno dolgo bedela, saj se zadnje slabe 3 tedne nima smisla privajati na zgodnji odhod v posteljo. Ne bom rekla, da me je strah, ampak občutek imam, da bomo zdaj v šoli tako kot v vojski. Ja, bomo videli, kaj bo jutri ... Danes je sredo, dan, ko smo se vsi učenci vrnili v šolo. Najbolj so me razočarali mediji, ki so na veliko pisali, da smo vsi tako srečni, da smo se vrnili v šolske klopi. Prej obratno. Mogoče se kje najde kdo, ki je »zelo vesel«, ampak v našem razredu ni nobenega takega. Učitelji nam danes niso dali nalog, to pa je nekaj, kar bi rada videla še v prihodnjih tednih. Mogoče kaj malega, ampak, da bi dobivali naloge kot smo jih pred karanteno, se mi zdi nesmiselno. Malico imamo v razredu in všeč mi je, da so učitelji takrat v jedilnici, pa ne zato, da bi mi takrat na veliko razbijali in se drli, ampak, ker se lahko takrat pogovarjamo, kot smo se nekoč na hodniku. Pri telovadbi smo šli ven teč, vendar je takrat začelo deževati in grmeti. Bilo je lepo ... lahko smo se pogovarjali. S poukom smo končali ob 11.30, ker so vsi krožki odpadli. Danes sem imela tudi klavir, torej glasbeno šolo. Klavir sem igrala še kar dobro, no, eno skladbo nisem ravno vadila, ker se mi ni dalo. Sem pa vesela, da imamo v petek športni dan. Že zdaj vem, da moji rezultat ne bodo ravno dobri. A recimo, da je ta to kriva korona. Kot še za marsikaj drugega. Priznati moram, da zdaj, ko smo se vrnili v šolo, čutim neko olajšanje. Delo od doma ni bilo prenaporno, vendar je vse lažje, ko delamo skupaj z učitelji. Ta teden je bil poln dogodkov in naslednji teden se slikamo, kar komaj čakam ...

Daša Herceg

Polovica šolskega leta malo drugače. Od doma, v sliki ... 1. in 2. razred

Bili smo zelo ustvarjalni!!!

Foto: arhiv OŠ Šalovci

»Imam sanje ...«

Šestnajsti marec 2020 je tisti dan, ki si ga bom zapomnil za kar nekaj časa. Javno življenje se je na ta dan ustavilo. Šolarji in tudi večina zaposlenih so ostali doma. Povedano je bilo, da nič več ne bo, kot je bilo. Takrat nisem mogel verjeti, da se bo ta »ponoreli« svet res ustavil. Vsak dan sem zunaj opazoval nebo in res je letelo vedno manj letal, tudi avtobus ni vozil, le tu in tam je bil na cesti kakšen avtomobil. Meje so se zaprle in vse se je umirilo.

Od takrat vsak dan karantene preživim isto. Večino dneva ob računalniku, ko delam za šolo, potem na kolesu in zvečer ob televiziji. Vse to poteka mirno, brez stresa in nikamor se mi ne mudi. Ne zjutraj v šolo, ne popoldne na trening, niti na verouk in ne na dirke ob koncu tedna ... Pa se vprašam: »Ali bi res rad tako živel še nekaj časa?« Ne, nikakor ne, želim in upam, da se bo »staro« življenje čim prej vrnilo. Želim si nazaj v šolo, čeprav sem do pred kratkim mislil, da si kaj takega ne bi nikoli zaželel. Rad bi se spet družil in pogovarjal s svojimi sošolci, hodil na skupinske treninge in adrenalinske dirke. Vem, da so to v tem tre-

nutku le želje, kajti javno življenje, kot smo ga poznali do sedaj, še dolgo ne bo isto. Upam le, da na trg čim prej pride cepivo, ki bo ustavilo virus. Zato redno berem članke, kako na tem področju napredujejo določene države. Le cepivo in zdravilo nam bosta pomagala do normalnega življenja. Življenja, ko bomo lahko spet šli na obiske, v trgovine, se družili in praznovali s prijatelji. Pravijo, da se vsaka stvar zgodi z določenim namenom. V tem času so ljudje bolj povezani, kajti vse države rešujejo isti problem. Tudi zrak je manj onesnažen, ker določene industrije ne obratujejo. Nekateri koralni grebeni so ponovno pokazali znake življenja in peščene plaže so naselile želve, ki ležejo jajca. Že v zelo kratkem času si je narava opomogla. Počasi se bo življenje začelo vračati v stare tirnice. Upam in želim pa si, da bo tempo vsaj malo počasnejši in bomo imeli več časa za pogovor, druženje in bomo znali prisluhniti drug drugemu, tudi naravi.

Gal Žido, 8. razred

Dejavnosti v času covid-19 v Vrtcu pri OŠ Šalovci

Foto: arhiv Vrtca pri OŠ Šalovci

Imam sanje. I have a dream. Ich habe einen Traum.

Imam sanje, pa tudi želje. Sanje vsakega posameznika so drugačne. Vsak ima tudi svoje želje. Ampak kaj pomeni sanjati in žele? Jih lahko uresničimo, se nam lahko izpolnijo? Vse to ima dva pomena. Sanje in želje v resničnem svetu so zelo pomembne, saj gradijo naše življenje. Tiste sanje, ki jih pa sanjamo, pa so le v naših glavah medtem, ko spimo. Sanje so pomemben del življenja. Zaradi svojih sanj in svojih želja si lahko zastavimo določene cilje, ki jih nato skušamo doseči, jih želimo uresničiti. Tudi jaz imam svoje sanje. Velike, lepe sanje in želje, ki so mi pomagale pri moji postavitvi ciljev in nadaljnjih poti. Tudi v svetu bi si morali postaviti skupne cilje. To pomeni brez vojn, brez lakote ... To so sanje ljudi, ki jih sanjajo že stoletja, tisočletja. Pa so res take sanje neuresničljive? Ampak kaj pa zdaj, ko se je svet ustavil? Vse je bilo zaprto, imeli smo, oziroma imamo še omejitve gibanja, zaprti smo v domove, ne smemo do svojih sorodnikov, ne smemo objeti svojih prijateljev ... Ali so se naše želje in sanje v tem času spremenile? Ali smo začeli bolj ceniti življenje, ki smo ga živeli pred izbruhom virusa? Na začetku leta 2020 smo vsi veselo stopili v novo leto, z novimi željami, novimi cilji, nenazadnje tudi z drugačnimi sanjami. Upali smo, da bo to naše leto, polno veselja in nove energije, da bomo šli novim zmagam naproti. Zagotovo si ni nihče od nas mislil, da se bo kaj takega zgodilo, da bo izbruhnil nov virus in prišel do nas ter nam uničil vse načrte, želje in sanje, ki smo jih sanjali in imeli. Pa so se po tem tudi naše želje in sanje spremenile? Po mojem mnenju da, zagotovo. Mislim, da v tem kriznem obdobju ni prav nihče sanjal o plažah in počitnicah, kako bo lahko šel na kakšen koncert, mogoče kako bo pripravil predstavitev, ki bi jo lahko nato predstavil svojim sošolcem ...

Tudi jaz sem to šolsko leto želela zaključiti nepozabno, saj je to leto zadnje v mojem osnovnošolskem izobraževanju. Želela sem imeti nepozabno valet, zaključni izlet ter proslavo, skrbelo me je tudi za vpise, želela sem izkoristiti čas za prijatelje in druženje, nenazadnje imeti nepozaben rojstni dan. Pa sem morala svoje sanje malo spremeniti. Vsi smo se novega virusa ustrašili. Sanje in želje vseh nas so se spremenile in glavna želja vseh nas je bila, da ostanemo zdravi, tudi naši sorodniki (predvsem starejši in bolniki), z upanjem, da nikomur ne bo ugasnilo življenje. Ker smrt v takšnih razmerah, kjer si sam, je zagotovo najhujša. Ena izmed mojih želja je tudi, da se vse to čim prej konča in da

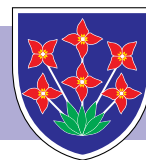
se bo življenje spet normaliziralo. Vendar nam pa tudi v času karantene ni bil dolgčas. Čisto vsi smo se naučili veliko novega. Predvsem učitelji in učenci, profesorji in dijaki ter študentje smo se srečali z novim načinom učenja. To je pouk na daljavo. Vsem nam je predstavljal nov izziv in komaj tukaj smo začeli ceniti šolo ter pouk v razredih. Lahko smo si končno pospravili hišo oziroma stanovanje, se naučili kuhati in veliko drugih stvari. Rek LJUDJE SE UČIMO CELO ŽIVLJENJE res drži. Z ene strani nam je karantena dala možnosti za učenje, po drugi strani pa je na tisoče ljudi ostalo brez službe kar čez noč. Njihove sanje in želje so zagotovo, da bi se virus čim prej končal, da bi dobili novo službo, ostali zdravi, ker v takih razmerah denarja primanjkuje. Vsi pa seveda vemo, da položnice pridejo vsak mesec, zraven je pa še potrebno nakupiti hrano. Vprašanje pa je, kakšno bo življenje po virusu? Vsi nam zagotavljajo, vsaj kar sledim medijem, da življenje več ne bo enako. Moram priznati, da me je tega malo strah. Vsak se bo še malo bal, vendar pa menim da bomo končno spet lahko zaživel, šli skupaj s prijatelji, znanci na dobro kavico ali na sok, spet se bomo lahko začeli družiti. Menim, da je to vsak najbolj pogrešal - druženje ter svobodo gibanja.

Da zaključim. Nihče ni rekel, da je življenje lahko. Življenje je zelo težak pojem. Da pa si življenje obarvamo z lepimi svetlimi in toplimi barvami imamo kot pomoč sanje in želje, ki v nas prebudijo moč in energijo, da nadaljujemo življenje in pridemo do cilja. Če pademo in smo na tleh se moramo zazreti v nebo, kjer je naš cilj in kjer so naše sanje. Od tod lahko gremo samo višje in višje, dokler našega cilja ne ujamemo. Pa spet pride nova želja in s tem novi cilj. In pot do nje spet ponovimo. Nikoli ne smemo izgubiti upanja in moči, saj le tako bomo lahko prehodili pot do naših želja in ciljev ter jih tako na koncu ujeli. To je naša pot od rojstva naprej. Seveda pa tudi slabe stvari v nas pustijo prav poseben pečat. Te karantene se bomo zagotovo še dolgo spominjali. Ampak verjemite mi, minilo bo, skupaj bomo vstali in spet šli svojim sanjam in željam naproti. Spet bomo začeli ŽIVETI.

ŽIVI VSAK DAN, KOT DA JE TVOJ ZADNJI. USMERI SVOJE OČI PROTI ZVEZDAM, AMPAK OHRANI SVOJE NOGE TRDNO NA TLEH. (Theodore Roosevelt)

Ana Vukosavljević, 9. razred

UTRINKI IZ ŽIVLJENJA IN DELA PŠ DOMANJŠEVCI PILLANATKÉPEK A DOMONKOSFAI TERÜLETI ISKOLA ÉLETÉRŐL ÉS MUNKÁJÁRÓL

Mladi umetniki ... Az alkotás öröme ...

Najzabavnejše je učenje in igra z našo Bubo.

Obiskala nas je psička Lejla.

Játék közben tanulunk, tanulás közben játszunk.

Tanévzáró gyalogtúra ... De szép nap volt ...

VRTEC DOMANJŠEVCI - UTRINKI IN DOGODIVŠČINE

Nočitev v vrtcu »Zvezdica zaspanka« / Óvodai táborozás »Álmos kiscsillag«.

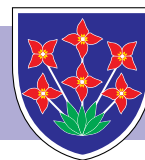
Obiskali so nas Ptujski kurenti.

Valentin napi szívcséckék.

Uživamo v naravi.

Spoštovani,

z veseljem vas obveščamo, da na Goričkem nastaja hotel drugačnih oblik in dimenzij, kot smo navajeni – razpršeni hotel. Namesto ene velike brezosebne zgradbe bomo na Goričkem poiskali množico hiš, ki imajo dušo in jih povežemo v skupnost. Če ste prav vi lastnik hiše na Goričkem, ki večji del leta sameva, ste vabljeni, da postanete del naše skupne zgodbe, ki se imenuje Razpršeni hotel Goričko. Povezati želimo tiste lastnike hiš, ki svoje nepremičnine želite dati v najem, pa tudi tiste, ki jih že oddajate, oboji ste dobrodošli. Kakor vsak drug hotel bo tudi naš imel spletno stran, vlagali bomo v promocijo in ga tržili po različnih kanalih. Zavod za socialni razvoj bo recepcija in poskrbeli bomo za kompletno administracijo ter za to, da nas gostje najdejo in pridejo do nas. Vsaka vaša hiša bo en krasno urejen hotelski apartma, k sodelovanju pa si želimo privabiti še hotelske bazene, wellness in restavracije, torej vse, kar imajo veliki, ampak veliko boljše in lepše ter z občutkom prostranstva Goričkega in njegove duše. Lastniki hiš ste lahko fizične osebe, torej sploh ni potrebno, da ste kakorkoli za karkoli registrirani. Vse kar potrebujete, je legalno zgrajena zgradba in želja, da se ukvarjate s turizmom. Vso birokratsko vojno prevzamemo mi, lastniki pa poskrbite za lično urejeno notranjost hiše in okolice. Izkušnje so pokazale, da kot skupina lahko postanemo uspešni in prepoznavni veliko hitreje, kot posamezni ponudnik. Naredili bomo vse, da ujamemo še nekaj turističnih bonov. Pogodba med nami vas ne zavezuje k sodelovanju izključno z nami, temveč kot lastniki hiš lahko sodelujete še s kom drugim, sodelovanje pa lahko kadarkoli prekinete.

Vabimo vas torej, da se nam pridružite. Če vas zanima postati del našega skupnega, najlepšega hotela na svetu, prosim pišite na lidija.somen@zsr.si ali pa kar pokličite na 00386 41 729 193. Hvaležni vam bomo, če razširite besedo do sosedov, prijateljev, do kogarkoli, ki bi se želel pridružiti.

Zavod za socialni razvoj Murska Sobota, so.p.

Zavod za socialni razvoj je družbeno odgovorno podjetje, ki se ukvarja z dejavnostmi, povezanimi z vzdržnim razvojem družbe in gospodarstva. Že danes tržimo produkte iz Pomurja v Ljubljani, v Odgovorni trgovini Natura na Gosposvetski 7, ponujamo darilne bone Murske krone, ki so vnovčljivi pri lokalnih ponudnikih in pomagamo pri razvoju občutljivim skupinam in posameznikom.

S sodelovanjem in skupnimi močmi želimo Hotel Goričko postaviti na zemljevid Slovenije in širše, obogatiti turistično ponudbo v naši regiji in omogočiti ljudem prihodek, ki ga zaradi oddaljenosti od urbanih centrov do sedaj običajno niso bili deležni.

ETHOS LAND

<https://www.murskekrone.si>

<http://ethosland.eu>

Javna objava letnih poročil bo 19. junija 2020

Z zaključkom izrednih razmer so bila letna poročila gospodarskih subjektov AJPES predložena, s čimer so izpolnjeni pogoji, da bo masovna objava letnih poročil izvedena 19. 6. 2020. Letna poročila političnih strank pa so vam že na voljo na povezavi: [JOLP](#)

Od 1. julija prenovljen Register zastavnih pravic in zarubljenih premičnin (RZPP)

Vlada je dne, 11.6.2020 na seji sprejela novo Uredbo o RZPP, ki določa vsebino in pravila dostopa do registra. V posodobljeno spletno aplikacijo eRZPP bodo vpise zastavnih pravic na premičninah izvajali kvalificirani uporabniki sami (notarji, izvršitelji, upravitelji, sodišča in davčni organ), kar bo skrajšalo čas vpisa. Neposredna povezava z drugimi evidencami in registri že v času vpisa bo omogočala takojšnje preverjanje in prevzem podatkov o osebah, vozilih in podatkov iz zemljiškega katastra. Po opravljenem vpisu v RZPP pa bodo podatki o zastavi premičnine takoj na voljo za prenos nazaj v lastniško evidenco (npr. evidenca vozil).

Med predmeti, ki se bodo vpisovali bodo še naprej motorna vozila, zaloge na prostem ali v prostoru (zaloge trgovskega blaga, surovin, proizvodnega materiala, polizdelkov, izdelkov, pogonsko gorivo ali živali v reji) in poslovna oprema na prostem ali v prostoru (stroji in naprave za proizvodnjo, pisarniška oprema, pohištvo in druga oprema, potrebna za opravljanje poslovne dejavnosti).

Prek portala AJPES bo še naprej na voljo javni vpogled v podatke RZPP, kjer bo po novem, poleg iskanja po premičnini in poslovnih subjektih, možno tudi iskanje po številki zastavne pravice.

Dostop do zaščitenih podatkov ostaja nespremenjen in ga bo mogoče pridobiti, če za to obstaja ustrezna pravna podlaga.

[Iskanje v RZPP](#)

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Gospodinjstva ulica 6, 1000 Ljubljana
tel.: (01) 513 66 00, faks: (01) 513 66 50
kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

Spoštovani!

V prvi polovici meseca marca smo vas seznanili z načrtovano izvedbo šestih volitev v organe Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Ker zaradi razglašene epidemije COVID-19 izvedba volitev v mesecu maju ni bila mogoča, vas seznanjamo, da bomo volitve v organe Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije izvedli v jesenskem času.

Volitve v organe KGZS potekajo v dveh volilnih skupinah (v skupini fizičnih oseb in v skupini pravnih oseb) in sicer v trinajstih volilnih enotah, ki so hkrati tudi območne enote KGZS (Nova Gorica, Koper, Kranj, Ljubljana, Kočevje, Postojna, Novo mesto, Brežice, Celje, Ptuj, Maribor, Slovenj Gradec in Murska Sobota). Glasovanje v prvi volilni skupini – fizične osebe poteka po sistemu volitev v Državni zbor RS, kar pomeni, da bodo člani KGZS z volilno pravico, v nedeljo 4. oktobra.2020 od 7. do 19. ure lahko oddali svoj glas na približno 260 voliščih po vsej Sloveniji. V skupini pravnih oseb se voli po t. i. elektorskem sistemu in vsaka članica KGZS – pravna oseba lahko določi svojega predstavnika, ki bo v njenem imenu 30. 9. 2020 oddal svoj glas na enem od trinajstih volišč.

Namen dopisa je, da vas seznanimo, da se bodo volitve konec septembra in v začetku oktobra izvajale, hkrati pa vas vljudno naprošamo, da informacijo o izvedbi volitev v organe Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije objavite na občinskih spletnih straneh in v občinskih glasilih.

Za dodatne informacije smo vam na voljo, podrobnejša pojasnila o volitvah pa najdete tudi na spletni strani www.kgzs.si.

Z vrha Čepinec. Foto Bernard Goršak.

DZZ Pomurja

Smo beseda tistih, ki je nimajo.

VIDITE NEPRIMERNO RAVNANJE Z ŽIVALMI?

KAKO NAPIŠEMO PRIJAVO INŠPEKCIJI?

(VURS – Veterinarska uprava RS)

Po zakonu je vsak državljan dolžan prijaviti mučenje živali, zato ne odlašajte!

Prijavo je mogoče oddati elektronsko, po pošti ali telefonu.

OU MURSKA SOBOTA, Kocljeva 10, 9000 MURSKA SOBOTA

Kontakt: (02) 521 43 40, e-naslov: OUMurskaSobota.UVHVVR@gov.si

Če potrebujete pomoč pri pisanju prijave, se lahko obrnete tudi na nas, nam pišete na mail: ana.znidaric@dzzpomurja.si ali pokličete: 040 752 937 (Ana)

V prijavi navedite:

- Vrsto živali
- Datum (tudi kršitve):
- Lokacijo (naslov)
- Ime skrbnika (če vam je znano)
- Opišite krištev, neprimerno ravnanje oz. mučenje živali
- Dobro je priložiti dokaze: fotografije, posnetke, izjave prič
- Če želite povratno informacijo glede razpleta prijave, morate to posebej poudariti in pustiti kontakte, prijavo lahko podate TUDI ANONIMNO (v tem primeru ne morete dobiti povratne informacije) -> v vsakem primeru **PRIJAVITELJ VEDNO OSTANE NEZNAN**

ČE SE IZVAJA KRUTO RAVNANJE IN JE ŽIVLJENJE ŽIVALI OGROŽENO, POKLIČITE POLICIJO TAKOJ!

Vam bo vse skupaj vzelo le nekaj časa, živali pa boste rešili trpljenja.

Društvo za zaščito živali Pomurja, Trg zmage 8, p.p. 30, SI 9000 Murska Sobota

DŠ: 19446993, TRR št.: 02340-0256066415 NLB d.d.

Tel. št.: 070/879-212, 031/528-396, 040/736-313

Spletni naslov: www.dzzpomurja.si, e pošta: dzzpom@gmail.com

Ta zgodba je že stara ... A Pika živi še danes. Zaradi prijave, ki je bila podana.

Če bi vsi gledani vstan, bi Pika od lakote in žeje umrla že dolgo nazaj.

Nekaj minut vašega časa lahko za žival pomeni konec življenja ali konec trpljenja.

Tvegano in škodljivo pitje alkohola v času duševnih stisk – spoprimimo se s stresom na zdrav način

V času duševnih stisk ljudje iščemo različne načine za njihovo lajšanje. V naši kulturi, imenovani tudi »mokra kultura«, pa je zelo pogosto prepričanje, da alkohol reši težave, odžene skrbi in izboljša razpoloženje. To je sicer po eni strani res, saj ima alkohol pomirjevalni učinek, ki pa deluje le kratkoročno. Zato marsikdo poseže po alkoholu v upanju, da bodo tesnoba, stres, zaskrbljenost in strah izginili. Tudi v času epidemije COVID-19 se je v Sloveniji povečala poraba alkohola in ostalih drog. Število kaznivih dejanj nasilja v družini v primerjavi z lanskim enakim obdobjem je naraslo za 20%. Alkohol je v Sloveniji v času COVID-19 najpogosteje uporabljena droga. V času epidemije smo ljudje doživljali različne stiske. Nekatere so se pojavile na novo, druge poglobile. Čas, ki prihaja po času epidemije, bo duševne stiske samo še stopnjeval, saj je pred nami tudi gospodarska kriza. Razlogi za pogostejšo rabo alkohola so predvsem dolgočasje, osamljenost, tesnoba, nemir. Vsi ti občutki povečajo željo, po omilitvi težav s pitjem alkoholnih pijač. Ker pitje alkohola v manjših količinah kratkoročno lahko daje občutek večje sproščenosti, dvigne razpoloženje in povzroči nekritičnost oz. občutek, da naši problemi »izginejo«, niti ni tako nenavadno, da posameznik v stiski kdaj poseže po pitju alkohola. Alkohol na naše telo namreč deluje tako, da upočasni delovanje osrednjega živčnega sistema in nam na kratki rok lahko daje občutek pomirjenosti. Ob tem pa se je pomembno zavedati, da gre le za nekatere kratkotrajne učinke, ki izginejo, kakor hitro se alkohol izloči iz telesa. Na drugi strani pa ima še mnoge negativne učinke, ki se lahko pokažejo že zelo hitro. Prav tako ima že negativen kratkoročni vpliv na imunski sistem, saj naj bi bil, po ugotovitvah raziskav, posameznik še 24 ur po tem, ko je ob neki priložnosti popil preveč alkohola, bolj dovzeten za viruse, bakterije in posledično okužbe. Poleg teh kratkoročnih negativnih posledic ima seveda pitje alkohola tudi mnoge dolgoročne negativne posledice. Nujno je razjasniti tudi različne mite glede alkohola, ki so se v zadnjem času pojavljali. Različni miti, kot so, da pitje alkohola uničuje novi koronavirus, da pitje alkoholnih pijač z visokim odstotkom alkohola ubije virus v vdihanem zraku, da pitje alkohola spodbuja imunost in odpornost proti virusu, seveda NE držijo.

Pravzaprav novejši raziskave kažejo, da varne uporabe alkohola ni. Manj kot posameznik spi, manjše je tveganje, da bi alkohol povzročil trajno škodo. Zato glede pitja alkohola priporočamo: »Čim manj ali nič«.

Iz teh razlogov je pomembno opozarjati, da se naj ljudje v primeru stisk, vprašanj, ali dvomov raje obrnejo na različne obstoječe vire pomoči. Ti so za celotno Slovenijo zbrani na spletni strani projekta SOPA - Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola (www.sopa.si), ki se v naši regiji še vedno aktivno izvaja v ZD Murska Sobota in ZD Gornja Radgona v obliki svetovanj in pomoči pri opuščanju tvegane in škodljivega pitja alkohola. V sklopu projekta smo razvili tudi delavnice Zdravi odnosi, na katerih se udeležence opremi z izbranimi veščinami za krepitev medosebnih odnosov in sicer: učinkovitega izražanja svojih potreb, dobrega počutja, sprotnega reševanja problemov in zdravih medosebnih odnosov. Udeležba je brezplačna. Potrebno pa se je najaviti oziroma poklicati. V naši regiji se te delavnice izvajajo v sklopu Centrov za krepitev zdravja v ZD M. Sobota in ZD Gornja Radgona. Vse kontakte najdete na spletni strani www.sopa.si. Vabljeni k udeležbi.

Na spletni strani www.sopa.si boste pod zavihkom Kam po pomoč našli tudi veliko gradiva na to tematiko in seznam delujočih virov pomoči, razporejen po regijah.

Naš imunski sistem lahko krepimo tudi z zdravim načinom prehranjevanja in redno telesno aktivnostjo. Obstaja veliko metod obvladovanja stresa, zmanjševanja občutka strahu, panike in zaskrbljenosti oz. kako skušati ostati mirni ali pa se pomiriti. O svojih stiskah se pogovarjajmo z ljudmi, ki so nam blizu, ohranjajmo socialne stike, kolikor gre, skrbimo za zdrav življenjski slog in z njim poskrbimo za svoje zdravje, bodimo strpni do sebe in soljudi. Če doživljamo stiske, kadar imamo vprašanja, alkohol nikoli ni pravi odgovor, ni rešitev. Saj veste, kako pravijo, da »problemi plavajo«. In res je tako. Problemi ostanejo, če jih ne rešujemo na pravi način. Zato se v primeru stiske obrnite na vire pomoči.

In za zaključek morda nekaj misli:

»Alkohol NI rešitev.

NE ščiti pred virusi.

Zmanjšuje odpornost.

NE lajša osebnih stisk.

Alkohol uničuje zdrave odnose.«

Povzeto po www.sopa.si.

Pripravila: Jasmina Črnko Papić, NIJZ OE M. Sobota

Delavnice ZDRAVI ODNOSI

IZBRANE VEŠČINE ZA KREPITEV
MEDOSEBNIH ODNOSOV

ALI SE ZNAM
POSTAVITI
V ČEVLJE
DRUGEGA?

KAKO
REŠUJEM
PROBLEME?

KAKO USPEŠEN
SEM PRI
DOSEGANJU
SVOJIH CILJEV?

KAKO
RAZVEJANI
SO MOJI
ODNOSI?

ALI VEM,
KAJ SI ŽELIM?

Ali veš, da

medosebni odnosi vplivajo tudi na tvoje zdravje?

lahko svoje počutje izboljšaš s prakticiranjem hvaležnosti?

lahko marsikateri zaplet rešiš s pogovorom?

Tisk je financiran iz sredstev v okviru projekta SOPA, ki ga sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

NIJZ Nacionalni inštitut
za javno zdravje

SOPA

REPUBLIKA SLOVENIJA
EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
ZA REGIONALNI RAZVOJ

učinkovito
izražanje svojih
potreb

dobro
počutje

spretnosti
reševanja
problemov

medosebne
odnose

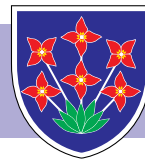
NA ŠTIRIH DELAVNICAH BOMO KREPILI:

Udeležba na delavnicah je **BREZPLAČNA**. Potrebna je predhodna prijava. Delavnic se lahko udeležite v naslednjih zdravstvenovzgojnih centrih in centrih za krepitev zdravja:

Kontakti ZVC/CKZ:

Ajdovščina, 051 415 731, ckz-vodja@zd-ajdovscina.si
Bled, 030 708 565, zvcbled@zd-bled.si
Radovljica, 051 270 914, urska.sedlar@zd-radovljica.si
Brežice, 051 670 167, ljudmila.kramar@zd-brezice.si
Gornja Radgona, 051 300 450, slavica.mencingar@zd-gr.si
Idrija, 05 37 34 222, ckz@zd-idrija.si
Kočevo, 01 893 90 56, ckz@zdkocevje.si
Koper, 031 822 211, marina.glavina@zd-koper.si
Laško, 030 701 601, zvc@zd-lasko.si

Lenart, 051 417 524, ckz@zd-lenart.si
Ljubljana, 051 315 271, jozica.mesaric@zd-lj.si
Maribor, 040 650 767, maja.bizjak@zd-mb.si
Murska Sobota, 041 396 192, danijela.sunjic-egic@zd-ms.si
Nova Gorica, 031 758 400, masa.brezavscek@zd-go.si
Ormož, 041 943 000, marjana.kelenc@zd-ormoz.si
Ptuj, 031 729 925, zelezniku@zd-ptuj.si
Ravne na Koroškem, 051 635 148, dajana.vodnjov@zd-ravne.si
Sevnica, 051 625 055, ckz@zd-sevnica.si
Slovenska Bistrica, 041 682 288, ckz@zd-sb.si

Škodljive posledice čezmernega pitja alkohola na posameznika in njegovo okolico

DUŠEVNO ZDRAVJE • POČUTJE

Slabo počutje, nezadovoljstvo • Občutki krivde • Sram, skrivanje, tesnoba • Slaba samopodoba • Poslabšani odnosi, težave v odnosih • Številne stiske • Konflikti • Čustvene težave

DRUŽINA • DOM

Pomanjkanje komunikacije • Težave v partnerskih odnosih • Nezaupanje • Pogosti konflikti • Razveze • Vzgojna nemoč • Prevzemanje odgovornosti namesto staršev • Slabi zgledi, brez varnosti in opore • Odsotnost staršev • Težave pri zaupanju otrok, izvajanju stikov • Občutki krivde, sramu, nemoči, strahu • Številne stiske otrok • Izoliranost družine • Zanimarjanje in ogrožanje otrok • Nasilje v družini

SLUŽBA • DELO

Znižana storilnost na delovnem mestu • Nesporazumi • Odsotnost z dela • Pogoste menjave zaposlitve • Pogoste izgube zaposlitve • Dolgotrajna nezaposlenost

PROMET

Vožnja pod vplivom alkohola • Prekrški • Izguba voznških dovoljenj • Ogrožanje v prometu • Prometne nesreče

FINANČNA STISKA

Finančne izgube, zlorabe • Neplačevanje preživnine • Dolgovi, rubeži, izvršbe • Stanovajska problematika, deložacije • Revščina • Brezdomstvo

OKOLICA • ŠIRŠA DRUŽBA

Šibka socialna mreža • Tolerantnost do opijanja • Slab zgled otrokom in mladostnikom • Prekrški, motenje javnega reda in miru

KRIMINAL • NASILJE

Nasilje • Kazniva dejanja

Kaj pa posledice
čezmernega pitja
alkoholnih pijač na telo?

Za podporo pri opuščanju čezmernega pitja alkoholnih pijač se lahko obrnete na izbranega osebnega zdravnika, Zdravstvenovzgojne centre oz. Centre za krepitev zdravja, Centre za socialno delo ter druge vire pomoči. Več informacij najdete na

WWW.SOPA.si

Prilagojeno po: Zakonodaja s področja socialnega varstva in metode socialnega dela: poudarek na Pravilniku o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev (UL RS št. 45/10, 4.6.2010) v smislu prve socialne pomoči, osebne pomoči, pomoči družini za dom skozi vsebine svetovanja, koordiniranja, podpore in oskrbe.

NIJZ Nacionalni inštitut
za javno zdravje

SOPA
Inštitut za
odgovorno
pitijsko
oblast

EVROPSKA UNIJA
Evropski
socialni sklad
za raven in visoko
kvaliteto življenja

Turčija, država, kjer sem izvedel vse o razpadu Jugoslavije in imel možnost prodati spremljevalko

Moj tokratni potopisni zapis sega daleč nazaj. Pravzaprav v čase, ko me je nemirni duh gnal nekam daleč. Že res, da sem ob koncu srednje šole potoval po Jugoslaviji, pa obdelal osrednjo Evropo, a v zrelih študentskih letih se je bilo potrebno odpraviti nekam dalje. In od-

nekoč pa je imela tudi modro notranjost. Ker je v neposredni bližini tudi t.i. Hagia Sofija smo ta del obdelali v paketu. Veličasten objekt je bil zgrajen 537. kot cerkev svete Božje modrosti, oziroma kot patriarhalna bazilika. Po zname-niti vojni, v kateri so muslimani

se svojega nakupa prvega kirurškega pri-bora, spomnim pa se tudi mrkih pogledov prodajalcev, ki se niso z nikomer pogovarjali. Pozneje smo izvedeli, da smo bili v t.i. prepovedani četrti, kamor niti policija ne zaide. Domačini pa so se le prijemali za glavo, ko smo zbirali več informacij. Brskajoč po spominu smo se namenili tudi v Arheološki muzej Istanbula, ki pa je blizu še ene znamenitosti – palače Topkai, ki je nekoč bila glavna palača osmanskega sultana. Palača, ki v prevodu pomeni Topovska vrata, je prav v tistem času bila vpisana na UNESCO-v seznam. Do konca potepa smo si ogledali še obelisk Theodosius, trg Taksim, Bospor z znamenitim mostom, ki povezuje Evropo in Azijo, in seveda številne druge znamenitosti. A nismo mogli brez številnih turških sladkarij in obilice hrane, kupljene pri uličnih prodajalcih. Pa še eno pomembno informacijo smo dobili: Tulipan je bolj zaščitni znak Turčije kot Nizozemske, le da so jo slednji znali bolje prodati. Naslednja postaja je bilo mesto Bursa, ki je znano po svojih čudovitih vrtovih in parkih. Danes mi-lijonsko mesto je bilo pomembno na nekdanji svila cesti, saj je bila prestolnica Otomanskega imperija. Nedaleč od Burse je mesto Canakkale, v bližini ka-terega je znamenita Troja. Tista, ki je dala ime trojanski vojni, ki se je bila zaradi ugrabitve ali pobega Helene, žene špartanskega kralja Menelaja, s Parisom, sinom trojanskega kralja Priama. V tistih časih je bila turistična ponudba skromna in še največ informacij smo dobili od domačinov. Kaj kmalu smo odhiteli na jug do Izmir, ki ima prekrasni bazar in prečudovit center mesta, imenovan Konak z znamenitim "urinim stolpom", zgrajenim v začetku 20. stoletja v čast sultana Abdula Hamida II. Podaril mu jo je nemški kralj Wiljem II. Že takrat je delovala žičnica, ki te v trenutku dvigne na 423 m višine in nudi čudovit razgled na okolico. Spomnim pa se tudi obiska sejma, na katerem so ljudje v vrsti čakali na nakup čaja tudi dve uri

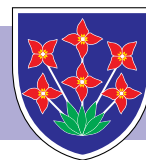

Hagija Sofija.

ločitev je bila hitra: naj se zgodi Turčija. S takratno punco (s katero imava danes isti priimek) in s prijateljem, ki se nama je pridružil v zadnjem trenutku, smo se podali do Grčije in od tam do Istanbula. Seveda z avtobusom. Ker so bili pogoji za vpis v višji letnik že izpolnjeni, smo si lahko privoščili tritedensko avanturo. Naj povem, da so takrat – sredi osem-desetih let – bili povsem drugačni časi. Tako smo si za Istanbul vzeli kar pet dni. Namestili smo se v poceni hotel in se vozili po mestu pretežno z mestnimi minibusi, ki so te pobrali kjerkoli si želel in tudi odložili po tvoji želji. Tako smo začeli z znamenito modro mošejo, katero krasi šest minaretov in ima modre kupole. Leta 1616 zgrajena mošeja se imenuje tudi mošeja Ahmeda prvega,

pre-magalikristjaneinle-temnameniliob-močje vzhodnega Istanbula (tiste, ki so pa želeli izstopiti iz vere, pa so pokončali) so cerkev spremenili v mošejo. V začetku 20. stoletja jo je Atatürk (ustanovitelj so-dobne Turčije) spremenil v muzej. Za javnost je bil odprt do pred kratkim, ko ga je sedanji turški predsednik spet spremenil v mošejo. Informacije o znamenitostih smo takrat dobivali na turističnih birojih in dobili navodila, da ne smemo spregledati t.i. Grand Bazarja. Seveda nismo ustvarili nakupovalnih presežkov, a vem, da smo kot redki tu-jci lahko dobili čaj pri vsakem trgovcu. Nekaj pa je kljub temu zaznamovalo moj obisk te znamenitosti. Nekako smo zašli v neko čudno četrt, kjer si za smešno ceno dobil dobesedno vse. Spomnim

Troja.

in več. A bolj kot turistične značilnosti je naš obisk zaznamoval drugi dogodek. Izmir z okolico ima danes čudovite plaže. A pred 35 leti v septembru o kopalcih ni bilo sledu. In ko se je mimo nas pripeljal čoln in so fantje videli tudi žensko v kopalkah je to bil zadosten razlog, da se je v nekaj minutah tam zbralo več deset fantov z eno samo željo – videti pomanjkljivo oblečeno dekle. Čeprav v tistem času nismo vedeli, kaj je verski fundamentalizem, smo s plaže dobesedno pobegnili. Nedaleč od Izmirja je Efes, mesto zgrajeno v 10. stoletju pr. n. št.

Zgradili so ga atiški in jonski kolonisti, ob dobro ohranjenih ruševinah pa je name naredil največji vtis amfiteater s kapaciteto več tisoč ljudi. Na ušesa nam je prišla informacija, da v bližini Efeza stoji t.i. Marijina hiša. Zapis pravijo, da je perzijski kralj Nisibis povabil na obisk Jezusa, ta pa naj bi z Marijo na poti prešpal tudi v tem delu, pri judovskih skupnostih. Več informacij smo šli iskat na turistični biro, kjer smo dobili taksi za ogled znamenitosti. A pred odhodom nas je uslužbenka vprašala, od kod prihajamo. Seveda s ponosom odgovorimo,

Efes.

da iz Jugoslavije. Ob odgovoru je gospa vstala, prišla k nam in nam začela govoriti o takratni naši domovini. V detajle nam je razložila, kako bo država razpadla, kakšna vojna nas čaka in na koncu je vsakega stisnila k sebi. Šla je tako daleč da nam je plačala prevoz, nam pa nič ni bilo jasno. Leta 1991 sem poklical prijatelja in takratnega sopotnika Iztoka in kramljaj o resničnosti napovedi. S čudnimi občutki smo odpotovali v Bodrum, pa po enem dnevu v Antalyo in od tu v Kapadokio, oz. Mesečevo pokrajino. Območje, ki je ogromna planota nad 1000 m nadmorske višine, so zaznamovali vulkanski stožčasti izbruhi in resnično dobiš občutek, da si na drugem planetu. Imeli smo srečo, da smo tu hodili v času, ko kraja ni zaznamoval množični turizem, ki je danes že dodobra uničil znamenitosti. V peščenjakih so še do 50-ih let prejšnjega stoletja živeli ljudje, ki so se vzpenjali po zunanji steni celo do pet nadstropij visoko. Ne zamisljam si, kako so tu živeli starejši. Tudi to območje je danes pod UNESCOvo zaščito. Ker smo dosti pešačili, smo se precej pogovarjali z domačini. Jedli smo smokve v ogromnih količinah in nikoli nisem videl debelejših rozin kot tam. Vsak pastir je imel polne žepe teh grozdnih dobrin in vsak mimoidoči je bil deležen teh dobrot trte, katere so sušili na ogromnih ponjavah. Takrat bi rekel, da sem doživel raj na zemlji. Pred odhodom iz Kapadokije smo šli v nek lokal, kjer so bile v bližini tudi stojnice. Vem, da smo jedli mlečni riž in se na ves glas smejali. A ne dolgo. Po nekaj minutah so se nam pridružili trije elegantno oblečeni gospodje in vprašali, če smo družba. Pritrdili smo in naslednje vprašanje je bilo, če je mladenka, ki sedi za mizo z nama. Seveda je bil odgovor pritrdilen in naslednja stvar je bila prav šokantna. Dana je bila ponudba za odkup moje spremljevalke in pošteno plačilo za njo. Plačalo bi se lahko s preprogami (gospodje so imeli stojnico s preprogami), s kamelami ali ameriškimi dolarji. Seveda smo najprej ponudbo vzeli kot dobro šalo, a smo se hitro spomnili zgodbe, ki sta nam jo povedala Američan in Švedinja in ki je temeljila na

Kapadokkia od daleč.

Kapadokkia - v votlinah so do leta 1950 živeli domačini.

brez plačanem opijanju Američana na vlaku, da bi lahko odpeljali Švedinjo. No, od tu pa so stvari postale bolj resne in takoj ko smo odgovorili z "jok" (po turško – ne, pa saj poznate: jok brate, odpade), smo tudi nehali jesti in zapustili prizorišče. Fantje so nas z zvišanjem cene spremljali še nekaj časa, potem pa razočarani, da take ponudbe ne sprejmemo, odšli nazaj do trgovine. Na območju Kapadokije je še ena znamenitost, ki se je ne sme spregledati. To so podzemna mesta. Mi smo si ogledali tista pri kraju Derinkuyu. Gre za naselja pod zemljo s kapaciteto tudi do 50 000 ljudi

in pripadajočo živino, tu pa so še sobe za družine, verski objekti, vodnjaki ... in na dnu je bila urejena ventilacija s stalnim preprihom. Za nas nekaj nepredstavljivega, če vemo, da je najgloblje mesto 18 nadstropij v globino, gradili pa so jih že 1000 let pr. n. št. Razlog graditve sicer ni popolnoma znan, smatrajo pa, da so jih gradili zaradi bega pred osvajalskimi vojskami.

Za konec nam je ostala še ena svetovna atrakcija – Pamukale ali bombažna palača. Območje je znano po karbonatnem mineralu, ki ga odlaga tekoča voda, ki izvira na vrhu hriba in se v širini skoraj kilometra razliva iz kotanje v kotanjo. Na poti oblikuje bazenčke, celotni del pa

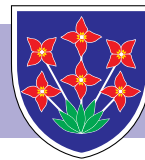
je snežno bel. Kot v pravljici. Brskajoč po spletu sem dobil informacijo, da zaradi množičnega turizma bela barva izginja, zavedam pa se, da sem imel srečo, da sem tam hodil v času, ko je bila peščica turistov in sem se celo lahko ure in ure namakal v bazenčkih in ležal v kanalih, kjer teče topla voda. Po obisku bombažne palače smo šli še v Konyo in Ankaro, toda, ko doživiš vse, kar smo doživeli na tritedenski poti do tedaj, se ti pričakovanja tako dvignejo, da si nad videnim samo še razočaran. Vrnili smo se v Istanbul in najprej iskali pošto, da preverimo če so doma vsi živi. To je bil zadnji šok na potovanju. Gospoda, ki smo ga vprašali, kje je pošta, smo s podatkom, da smo Jugoslovani, tako razjezili, da nas je v nam znanem jeziku poslal v tri ... in nam povedal, da je vse v Jugoslaviji sama mafija. In odšel! Nisem omenjal številnih krščanskih fresk, ki smo jih videvali vsakodnevno in na katerih so svetniki imeli izpraskane oči ali bili drugače iznakaženi. A vem, da so Turki danes to znali spremeniti v turistične znamenitosti in nadvse si želim ponoviti tako potovanje, ki bi ga razširil do slanega jezera. Predvsem pa priporočam, da si omenjene znamenitosti ogledate na spletu. Naše takratno slikovno gradivo je tistemu času primereno.

Besedilo in foto: Jože Črnko

Pamukkale.

Šalovci. Foto Bernard Goršak.

Peterloug z drona. Foto Bernard Goršak.

